

12^E JAARGANG N^O 42 -- 30 DEC. 1932

LOSSE NUMMERS 15 CENT

OPLAGE BOVEN 90.000 EXEMPLAREN

DIE STAD

GEÏLLUSTREERD WEEKBLAD

VERSCHIJNT DES VRIJDAGS

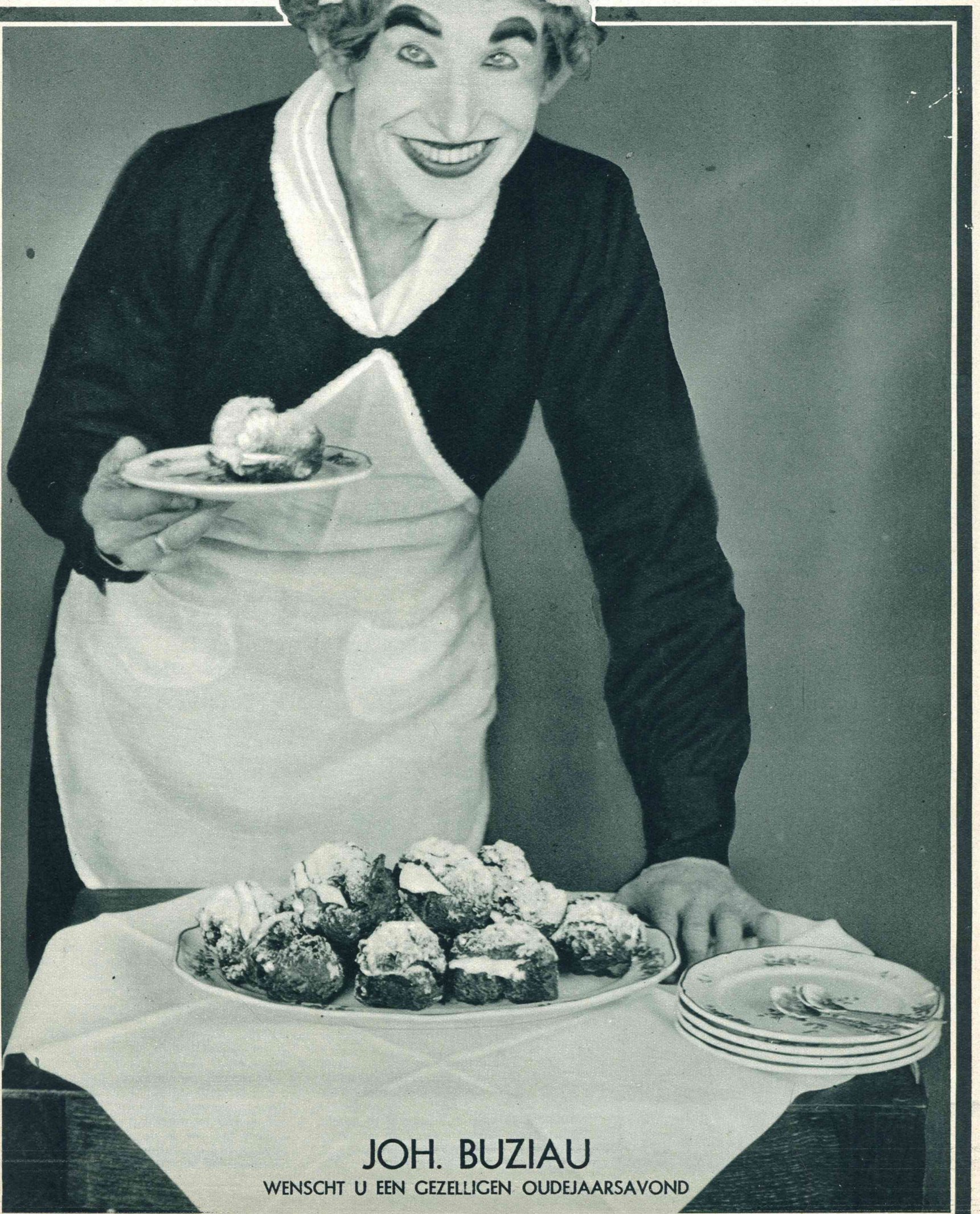
A

DAM

REDACTIE EN ADMINISTR.

N.Z. VOORBURG WAL 262

TEL. INT. 33170 GIRO 97946

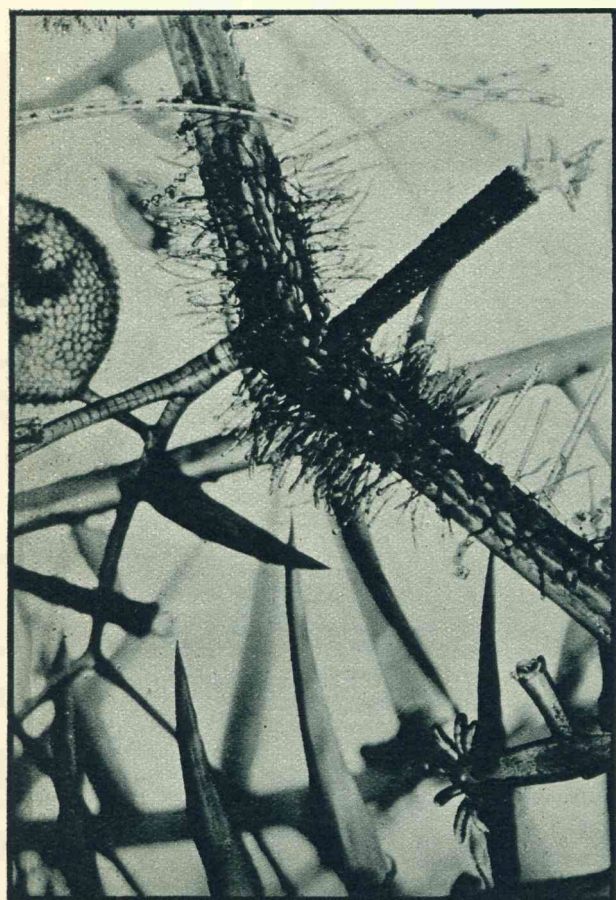
JOH. BUZIAU

WENSCHT U EEN GEZELLIGEN OUDEJAARS AVOND

Dierenleven in een druppel, zoo groot als de nagel van een pink.

EEN DRUPPEL WATER

'n Grillige planten-wereld.

In het oerwoud van den waterdruppel.

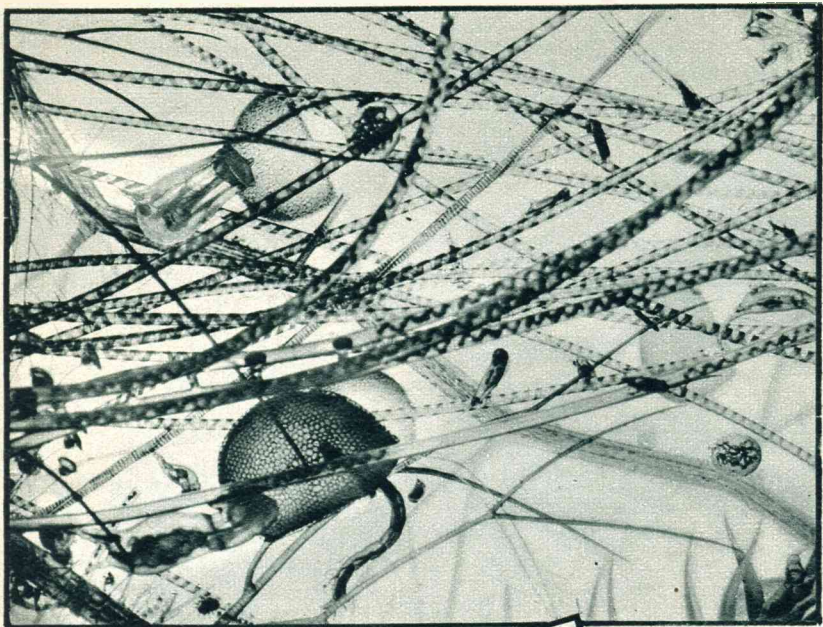
De steeds nieuwe verbeteringen, welke men aan de moderne instrumenten, bestemd voor 't natuurwetenschappelijk onderzoek, weet aan te brengen, hebben er toe geleid, dat de mensch in staat werd gesteld, kennis te nemen van werelden en leven, waarvan hij voordien geen vermoeden had. De geheimzinnige gebieden, welke de natuur

gesloten hield, werden met behulp der microscopen doorzocht, en ieder nieuw onderzoek was een avontuur, zoo schoon, als men in de dagelijks zichtbare wereld nooit zal kunnen beleven.

Neem een druppel water en onderzoek dien éénen druppel. Een fantastisch schouwspel zal uw speurend oog boeien; een wereld, zoo grillig en zoo wonderlijk als de mensch niet in staat is, ook maar te bedenken, zult ge aanschouwen.

De hierbij gepubliceerde foto's zijn opnamen van één waterdruppel, bijna een miljoen aantal keeren vergroot, genomen uit een boschvijver vol modder en waterplanten.

Voor het oog is de waterdruppel, dat kleine zilveren kogeltje, helder en schoon, maar de onmeedoogende microscoop onthult een oerwoud

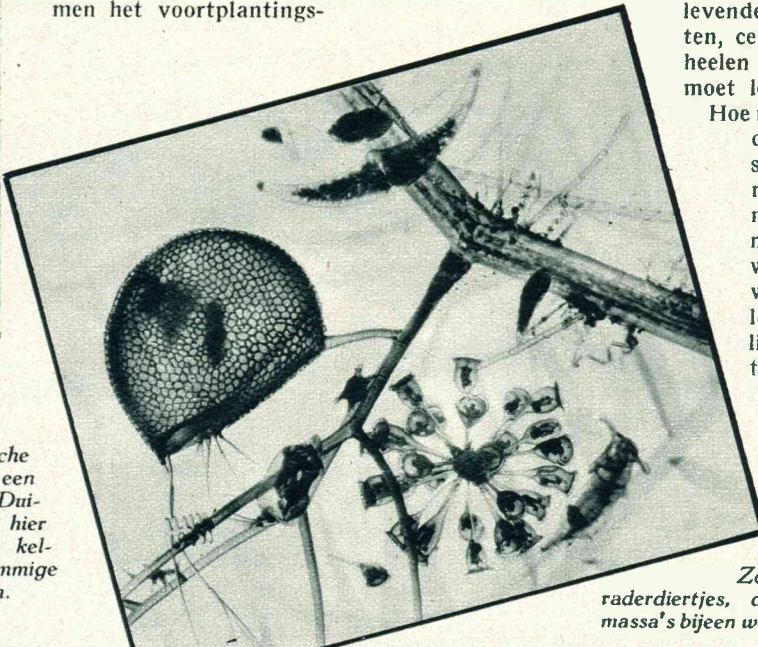
Een protozoënkolonie in den waterdruppel, links onderaan.

Door den microscoop onderscheidt men ook planten, die zeer veel op de raderdiertjes gelijken. Deze planten, waarvan de kelk ook 'n soort rad is, voeden zich op dezelfde wijze. Tot de planten, in dezen waterdruppel, behoort ook de slanke *spirogyra* — waarvan men het voortplantings-

proces nauwkeurig heeft kunnen gadeslaan. Een staat in den staat vormen de protozoënkoloniën, die langzaam door het water zwemmen. In werkelijkheid zijn zij niet grooter dan een speldekop, door het vergrootglas lijken het echter groote kogelvormige, groen gespikkelde massa's. Iedere stip is een protozo, een eencellig oerwezen.

Als één druppel al zulk een uitgestrekte flora en fauna bevat, dan kan men zich weer nauwelijks 'n voorstelling maken van het enorme aantal levende dieren, planten, cellen, dat in een heelen boschvijver moet leven.

Hoe meer de mensch de natuur bestudeert, hoe meer hij zal moeten erkennen, dat hij nog weinig van haar weet — al geloof hij wellicht vaak het tegendeel.

Flora en fauna.

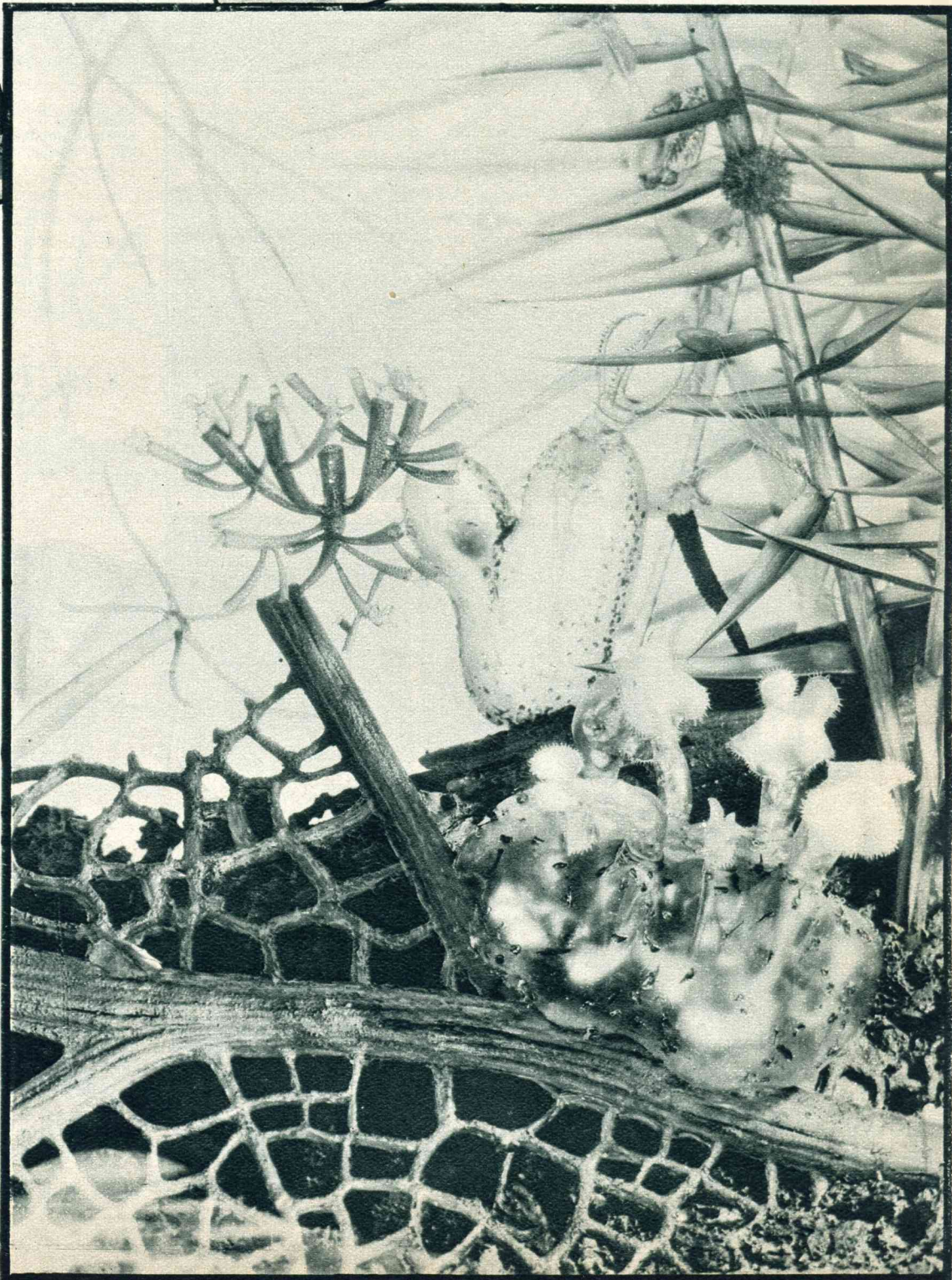
Microphotografische opname van een waterdruppel. Duidelijk ziet men hier de radvormige kelken van sommige plantensoorten.

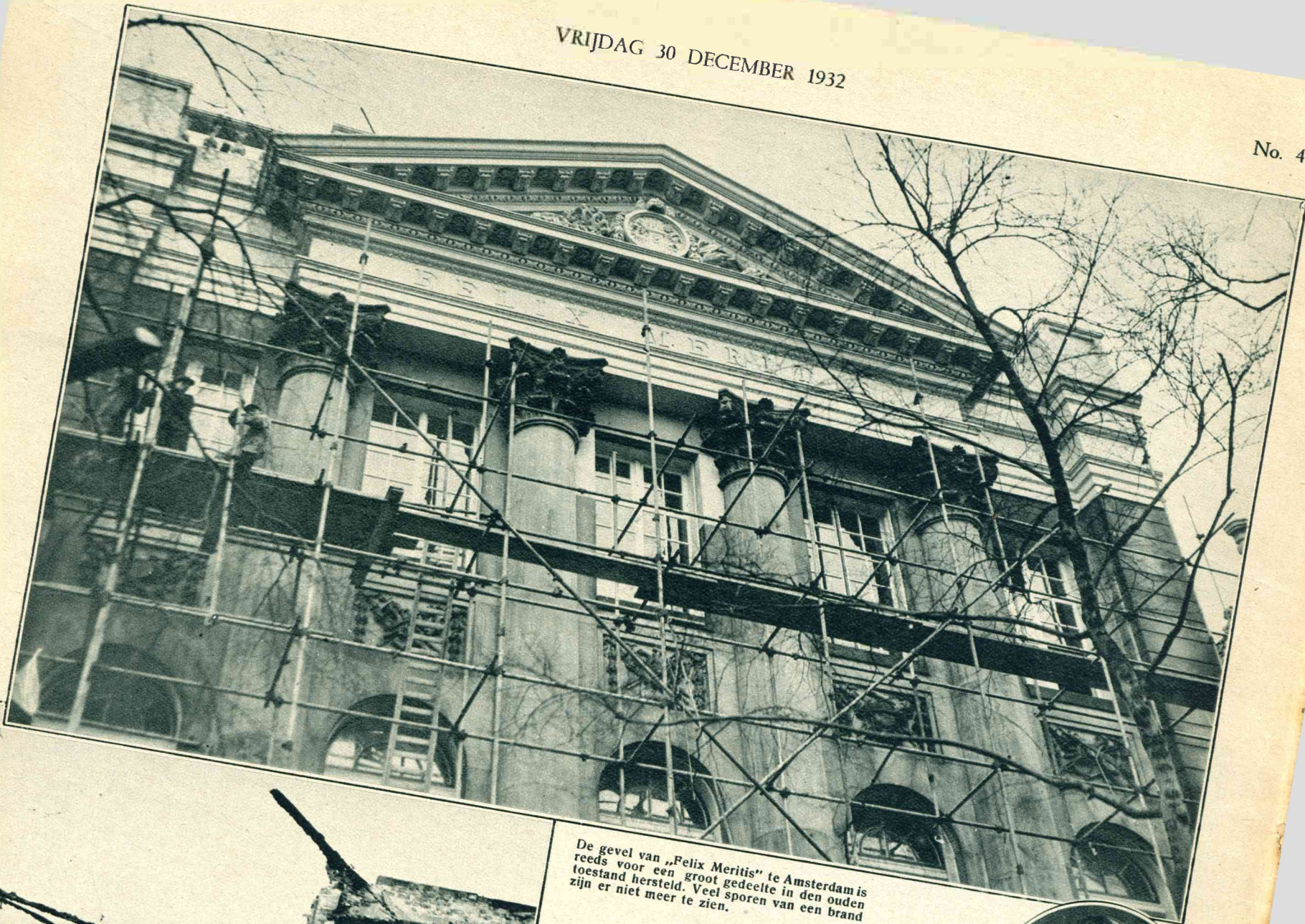
Zoetwaterkorallen: raderdiertjes, die door slijm-massa's bijeen worden gehouden.

vol spookvormige gewassen, waarin een strijd wordt gevochten op leven en dood. Er bewegen bijvoorbeeld in den druppel zonderlinge wezens, dikwijls gelijkend op bloemkelken, maar met de kenteekenen van de laagste graden der dierenwereld. Sommige van hen zijn onbeweeglijk, andere jagen, met list, naar buit.

In dezen microcosmos gaan ook de planten op roof uit. Het zigzag gegroeide blaaskruid draagt aan het uiteinde onschuldig uitzijende blaasjes, die in werkelijkheid geniepig vallen zijn. Aan de onderzijde van het blaasje, dat met wier is begroeid en als lokvoedsel dienst doet, zit een scherpe doorn. De raderdiertjes, die in meer dan dertig soorten in den waterdruppel voorkomen en vaak het blaaskruid bezoeken, stooten zich aan den doorn, een klapvlies gaat open — en de plant voedt zich. Tegenstribbelen helpt niet, want het vlies zuigt het, voor het bloote oog onzichtbare, diertje naar binnen. En zelfs kleine insecten valt dit lot ten deel. Het slachtoffer wordt door het kruid niet opgegeten, daartoe mist het de benodigde organen, maar het lost zich in de plant op en haar cellen voeden zich met zijn sap.

De nietige raderdiertjes, die in dezen eenen uit den vijver genomen druppel leven, zijn hier de heeren der schepping. Zij zijn spilvormig gebouwd, d. w. z. zij loopen naar onderen spits toe en hebben een voet van twee teenen voorzien. Aan het kopgedeelte hebben zij een stralenkrans van wimpers, die in onophoudelijke beweging zijn. De draaiende wimpers veroorzaken 'n zuiging in den waterdruppel en alles wat in de nabijheid komt, wordt door het diertje opgeslokt en verdwijnt in zijn maag. Het raderdiertje staat op een vrij hoogen trap van levensontwikkeling; het bezit zenuwen en zeer kleine hersens, een primitief oog, en een roodachtige pigmentvlek, welke op lichtstralen reageert. Ook spieren bezit het, want sommige soorten klimmen langs de stammen in het oerwoud omhoog. Het voortplantingsproces bij deze diertjes toont veel overeenkomst met dat van de bladluizen. Iedere jongere generatie scheidt een bijzonder slijm af en dit houdt de leden er van geruimen tijd in glibberige klompjes bijeen, totdat deze te zamen een roervormig geheel zijn geworden — men zou ze zoetwaterkorallen kunnen noemen.

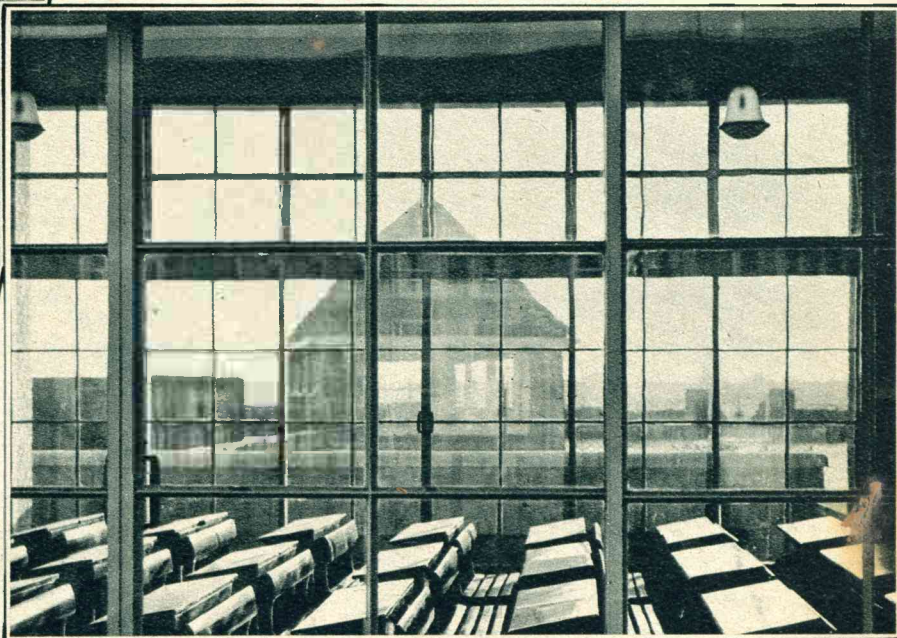

De gevel van „Felix Meritis” te Amsterdam is reeds voor een groot gedeelte in den ouden toestand hersteld. Veel sporen van een brand zijn er niet meer te zien.

ALLERLEI NIEUWS

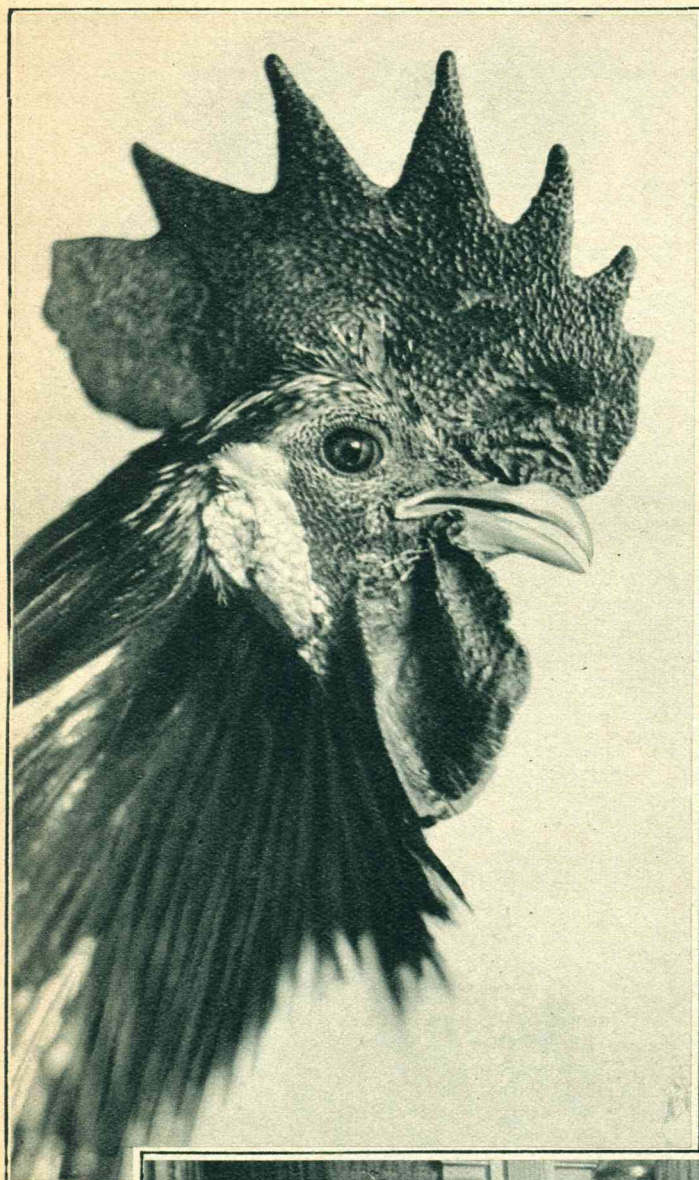

1 Januari hoopt de heer A.G. v. Gunst den dag te herdenken, waarop hij voor 35 jaar in dienst trad bij Hotel Bellevue te Den Helder. De jubilaris is voor het reizend publiek een bekende persoonlijkheid.

Een kijkje in een der lokalen van de Sparta, welke binnenkort officieel in gebruik zal worden genomen.

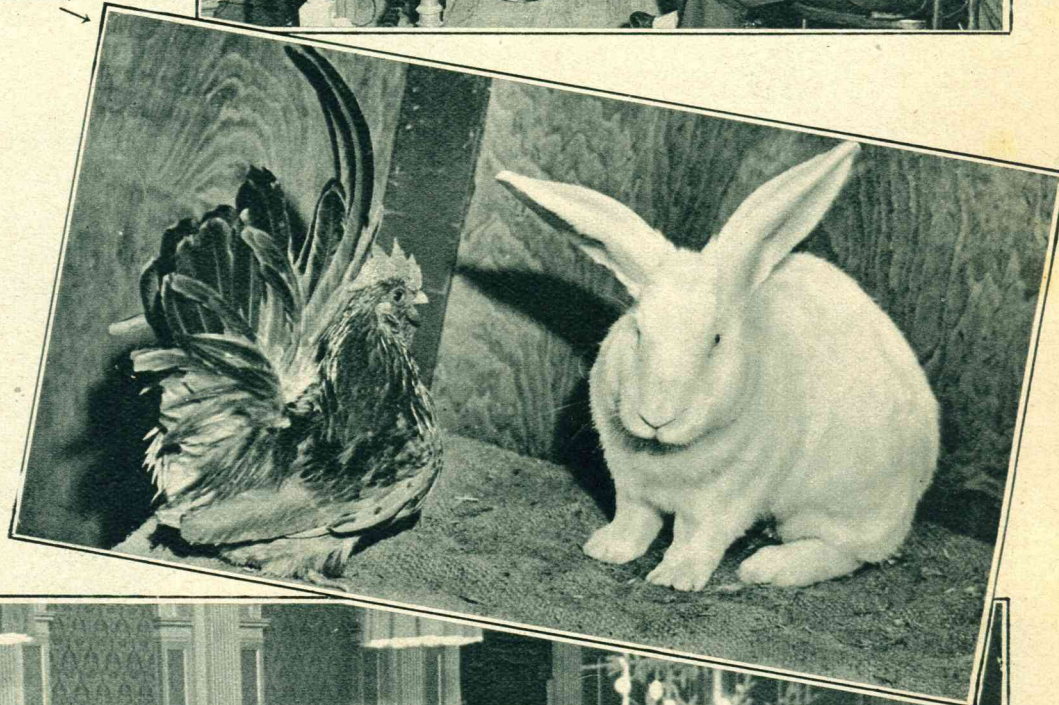
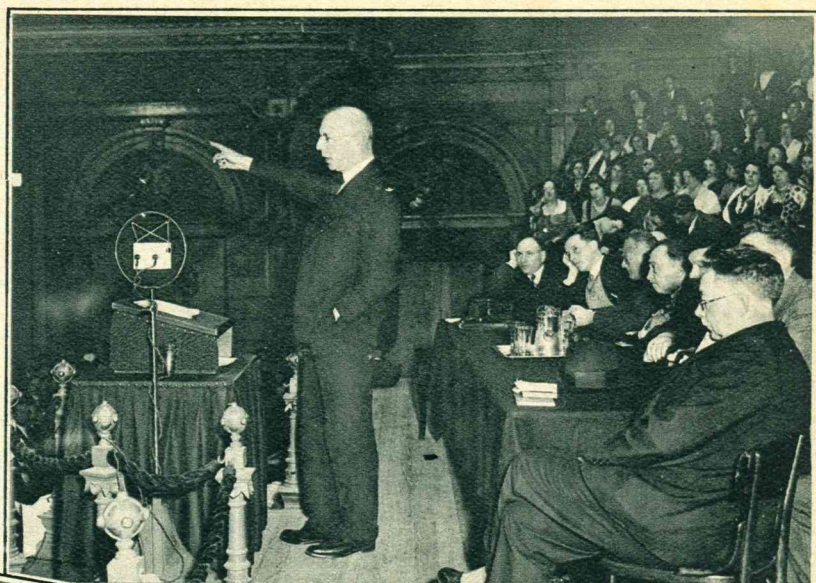
Op den eersten Kerstdag brak een hevige brand uit in een der paviljoens van het Krankzinnigengesticht te Helloo. Het uitgebrande gebouw.

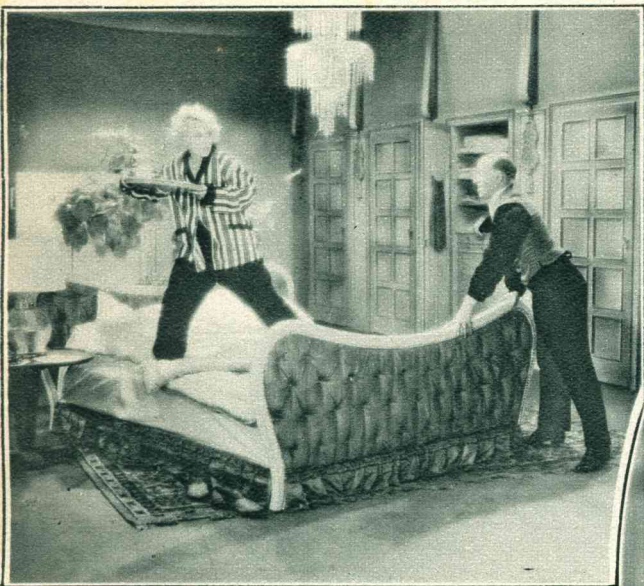
De S.D.A.P. hield haar gebruikelijke Kerstvergadering in 't Concertgebouw te Amsterdam. Ir. J. W. Albarda in het vuur van zijn rede.

Op de pluimvee-tentoonstelling van „Ornis" in de „Harmonie" te Amsterdam won deze Lakenvelder haan den eere- en eersten prijs.

Nog een aardige foto van de pluimvee-tentoonstelling in de „Harmonie" te Amsterdam. 'n Bekroonde wit-Vlaamsche reus en een Japansche kriel.

Aan ongeveer vierduizend personen bood het Leger des Heils in het Concertgebouw een prettig Kerstfeest aan.

Aannemen!

Een tête-à-tête.

Kiki

Kiki is de naam van een meisje, dat met alle geweld aan het theater wil komen en er, dank zij een grenzenloze brutaliteit, ook komt; maar als garderobe-juffrouw.

Indien alle garderobe-juffrouwen zouden optreden als Kiki, alias Anny Ondra, zou het de vraag zijn, of het publiek wel zoo enthousiast zou reageren op haar spel, als de film ons wil doen gelooven.

Hermann Thimig is de gelukkige theater-directeur, die heel aan het eind dat snoeperige wezentje het zijne mag noemen.

Zou hij nog benijders hebben?

Wie een antwoord op deze vraag verlangt, ga zelf deze City-film zien.

„Ik laat me zoo maar niet koejeneeren...”

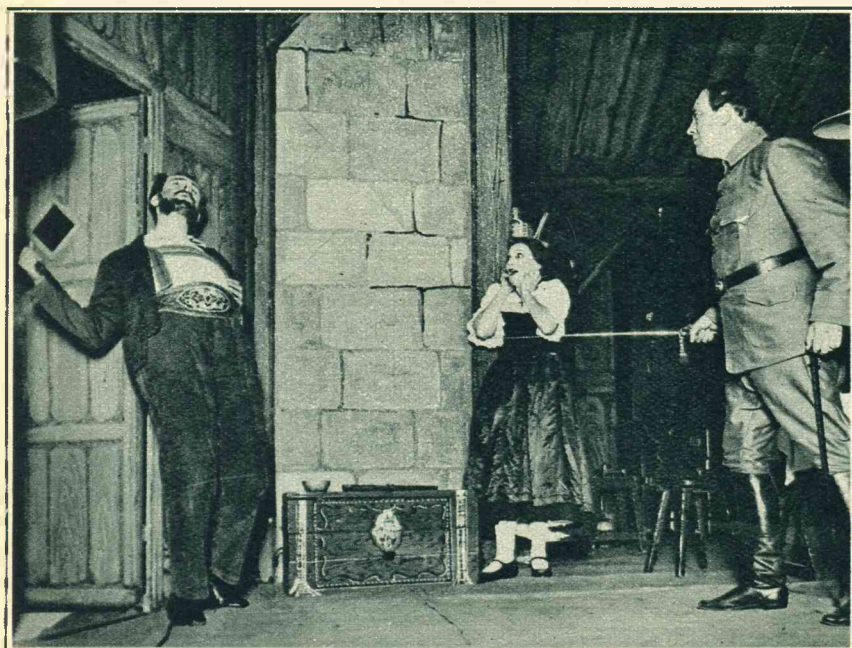
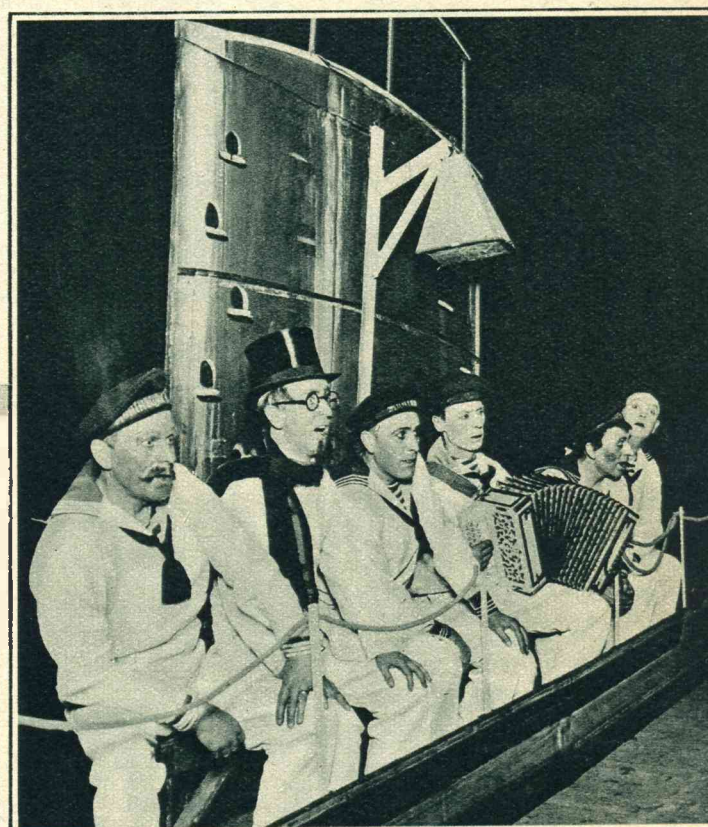
Het ensemble Boubert speelt in den Plantage Schouwburg een revueschets van Herman Boubert „De Matrozen van de K. XIII. De opvoeringen verheugen zich in groot succes. De bemanning van de onderzeeër amuseert zichte Honolulu

Bery Kievits en A. van Dijk als de matrozen en zijn bruidje.

VAN DE PLANKEN

De bemanning van de K. XIII tijdens de hondenwacht.

„De Duiwel in de Vrouw” werd in het Rika Hopper Theater door het gezelschap Verkade wederom opgevoerd. Annie Verhulst ooralt oogstte dankbaren bijval.

Het Hollandsche Tooneel voerde onder leiding van Louis de Vries „De Schoone Slaapster” van Herman Heijermans op.

Het Weesperplein
in wintermiddaglicht.

De Prinsengracht
in den mist.

AMSTERDAMSCHES STEMMINGSBEELDEN

Grauwe avond
over het Damrak.

Van Duivelsland het Verlost

DE ONTZETTENDE ERVARINGEN VAN 'N ONSCHULDIG VERBANNENE

V. DE GEWEREN KNALLEN NOG

De spionage-processen verdringen elkaar in Parijs. De machinerie van het krijgsgerecht werkt onder hoogspanning. Men heeft lijsten, lange lijsten van slechte Franschen, die den vijand tegen betaling diensten hebben bewezen, in het bezette gebied, en achter de Fransche linies. Het zijn mannen en vrouwen, die meestal door den nood werden gedreven tot kleine aanbrengelingen, in Rijssel, Roubaix, Charleville en elders. Zij hebben aan de Duitsche veld-politie verraden, waar een buurman (met wien zij al jaren ruzie hadden) zijn tarwe verstopt had. Ze wilden dien buurman een hak zetten, anders niet. Of zij ontdekten, dat hij Franschen of Belgen verborg, die uit Duitsche interneering gevlucht waren, en dat hebben zij aan de Duitschers verklapt. Het zijn benepen, domme, ruzieachtige verklikkers, die luitjes, anders niets. Het is eigenlijk vreemd, dat de rechters zich nu nog met zulke prullerijen ophouden; dat zij straffen opleggen, die niemand begrijpt, waarover iedereen het hoofd schudt.

Maar er zijn ook mannen, die zich aan ernstiger misdrijf schuldig gemaakt hebben; mannen, die niet geloofden aan de overwinning van Frankrijk, — die overwinning zelfs trachtten te verhinderen; zij wisten zich in het vertrouwen te dringen van militairen en hooge ambtenaren, en wat zij te weten kwamen, verkochten zij duur, door bemiddeling van anderen, die ergens in 't buitenland zaten. De krijgsraden hebben menig geval van dien aard te beoordeelen.

En dan, in de morgenschemering, knallen de geweren, op het schietterrein te Vincennes, waar de lage, bebloede palen vaak door nieuwe vervangen moeten worden, omdat ze door kogels versplinterd zijn.

En vervolgens zijn er deserteurs, achterblijvers — slechte vaderlanders, die ofwel de wapens neergooiden, om de verschrikking van het front te ontgaan, of zich door den vijand lieten overhalen tot spionage-diensten, — of zelfs in de gelederen van den vijand tegen het eigen vaderland streden. Van die laatste soort zijn er niet veel, want zóó afschuwelijk, zóó onvergeeflijk is die misdaad — de wapens te voeren tegen eigen land — dat geen tien man onder de vijf miljoen weerbare Franschen het gewaagd hebben. Stuk voor stuk moeten zij boeten aan den paal te Vincennes — dat eischt de kokende verontwaardiging des volks.

Een tromgeroffel bij het grauwen van den dageraad, twaalf blanke geweerloopen, een officiersdegen, die blinkend neerdaalt — dan een geknetter, dat luid en schrill de lucht scheurt... en de verrader heeft geleefd.

Vaak knetteren nu in Vincennes de geweren!

En nu heeft men, in den persoon van dezen Alfons Paoli Schwartz, weer zoo'n typisch geval. De man is op Fransch grondgebied geboren. Hij is Franschman — daar valt niets aan te verwikelen of te verwegen. En deze man heeft tegen Frankrijk de wapens gevoerd; als vrijwilliger zelfs, in de gehate grauwe uniform van den vreemden indringer.

Alfons Paoli Schwartz, je leven is geen honderd franken meer waard!

De rechter van instructie te Parijs houdt den gevangene heel de monsterachtigheid van zijn hopelooze geval voor oogen. Hoe is er bij zulk een misdaad nog clementie mogelijk! Zou de beklaagde 't nog in zijn hoofd krijgen, clementie te vragen?

Neen, hij denkt daar niet aan. Hij wil recht, anders niets. Hij is Duitsch soldaat geweest, vrijwilliger zelfs, omdat hij Duitschland, zijn vaderland, liefhad en verdedigen wou, gelijk de ontelbare Elzassers, die met evenveel geestdrift als de burgers van andere Duitsche stammen de wapens opnamen. Schwartz schaamt zich niet, en hij loochent niet, dat hij gedaan heeft, wat hij zijn plicht achtte.

Alles staat trouwens in den militairen pas, die nu, met 't zakboekje, bij de acten ligt. Beide heeft men hem al in Straatsburg afgenomen. Daarin staat, dat houder eerst garnizoensdienst verrichtte, daarna in Vlaanderen streed en tenslotte bij de veld-politie geplaatst werd.

De rechter van instructie springt op. Nu heeft hij zijn wachtwoord: „veld-politie!” Eindelijk heeft men een van die beruchte kerels te pakken, die zoo'n onbarmhartigen strijd hebben gevoerd tegen de Fransche en Engelsche spionage. Het is waar, zij trachtten de veiligheid van hun strijdende landgenooten te waarborgen — maar zij hebben toch maar de beste agenten van den Franschen geheimen dienst voor de monden der geweren gebracht, en den spionage-officieren menige leelijke poets gebakken.

Gevaarlijke gasten, die lui van de veld-politie!

En deze gevangene was één van hen!

Hoewel hij Franschman was, had hij tegen Frankrijk de wapenen gedragen — niet de gewone aanvalswapens, maar de vaak nog gevaarlijker wapens van den afweer — van den geheimen afweer.

't Is te hopen, dat je een milden rechter vindt, Alfons Paoli Schwartz!

Nog altijd knallen in Vincennes de geweren!

VI. DE FRANSCH SPIONNAGE WERKT

Schwartz wordt teruggebracht naar zijn cel. Met één slag is er nu een totale verandering gekomen in de zaak van dezen man, die in Frankrijk geboren werd en een Duitsche uniform droeg. De aanklacht wegens het opvatten der wapenen tegen Frankrijk treedt steeds verder op den achtergrond. De Fransche spionage-dienst interesseert zich voor het geval.

Schwartz heeft bij de geheime Duitsche veld-politie gediend. Hij kan en moet dus getuigen over vele Franschen, die tijdens de bezetting hun landgenooten verrieden. Ze zullen 't er wel uitkrijgen. Hij moet spreken, die gevangene Schwartz, hij moet namen noemen, namen van de landverraders, die in den bezettingstijd voor de Duitsche contra-spionage gewerkt hebben. Spreken moet hij, tegenover een kapitein van den geheimen dienst.

Maar gevangene Schwartz weet niets. Hij zwijgt.

Zoo zoo, kan hij zich niets meer herinneren! Goed, dan zal de Fransche geheime dienst hem een handje helpen. Er worden groote lijsten te voorschijn gehaald en namen voorgelezen, massa's namen van stille agenten en helpers der Duitsche veld-politie.

De lijst is wel lang, maar niet volledig. Schwartz zou er uit zijn geheugen nog veel aan toe kunnen voegen, maar hij zwijgt. Hij weet, dat 't hem geen baat zou brengen, als hij sprak; en die arme stakkers, die kleingeestige verklikkers en domme verraders zou hij in de misère helpen. Hun voortdurende angst voor ontdekking, en voor den paal te Vincennes, is voor die luitjes al straf genoeg geweest. Men deed verstandiger, als men tevreden was met de overwinning, zich met een breede handbeweging van die schunnigheidsjes afwendde en die onbenullige boefjes liet loopen. Maar de massa, door de Boulevard-pers opgehitst, wil anders hebben.

„Maar 't is toch vreemd, dat u zich niemand van al die mensen meer herinnert, meneer Schwartz — heel vreemd!”

„Bedoelt u Lucien Gravin, kapitein? U doet dien lummel veel te veel eer, als u hem maar een uur vasthoudt. 'n Onnoozele klets-kous, waar we ons niets aan stoorden. We hebben hem 'n beetje in de maling genomen, en net gedaan, of we hem geloofden. Belachelijk, zoo'n domoor aan te klagen!”

De gevangene zegt dit lachend, zoo onschuldig en overtuigend, dat de rechter niet weet, hoe hij 't heeft. Eén voor één worden alle namen voorgelezen en alle mensen besproken, die al door den Franschen geheimen dienst gevat zijn, van de meesten weet Schwartz weinig of niets, en dat weinige probeert hij nog te verzachten, als onbelangrijk voor te stellen.

„Maar u kent toch nog wel andere namen, meneer Schwartz? U hebt zoo'n goed geheugen, u kent zeker nog heel wat namen. Denkt u eens na. Denkt u eens na tot morgenochtend!”

De Duitscher hoefde nu maar te spreken, en de gevangenen te Rijssel, Tourcoing en Roubaix liepen vol... met mannen, die vol trots Fransche burgers zijn, en de grootste vlag uit hun raam lieten wapperen bij den aftocht der Duitschers, en 't hardste klaagden over de ellende van den bezettingstijd, en nu als brave kiezers en belastingbetalers hun glaasje drinken op 't trottoir voor het estaminet, en groeten en gegroet worden.

Den volgende dag wordt de Duitsche gevangene weer voorgeleid.

„Zoo beste vriend — al nagedacht? Al veel namen gevonden?”

Nee, hij heeft geen namen gevonden. Hij kan zich niets meer herinneren.

„Zoo, kunt u zich niets meer herinneren! Als u dan maar weet, dat we daar geen genoeg mee nemen. We zullen er de namen wel uitwringen. Wilt u vrijwillig spreken of niet?”

Schwartz, de koude, uitgehongerde, ongeschoren, slecht gekleede gevangene keek den weldoervoeden, keurig uitgedosten officier aan en zei luid, schallend duidelijk:

„Neen, ik wéét geen namen meer, u zult er heusch geeneen meer uitkrijgen! Zoekt u maar, u hebt uw organisatie toch?”

De officier sprong op.

„Meneer, dat is een brutaliteit! Ik zal er uitkrijgen, wat ik wil, onthoud dat maar goed!”

Een wenk — Schwartz wordt weggevoerd. Niet naar zijn vorige cel, maar naar een betonnen kelder. Buiten vriest het, dat het kraakt, ook in deze ruimte ligt de temperatuur een eind beneden het vriespunt. Maar dat schijnt nog niet genoeg te zijn, men neemt den gevangene zijn twee dunne dekens af. Den volgende morgen is hij er ellendig, erbarmelijk aan toe.

Of hij nu de namen van die aanbrengers weet, die nog niet op de zwarte lijst staan? Neen, die weet hij niet — hij weet niets meer.

Terug naar de cel — naar de beton-cel natuurlijk! Hij moet nog een beetje murwer gemaakt worden, die stijfkop. Daar weet men wel raad op in de gevangenen der ééne en ondeelbare republiek. Tegen den avond haalt men

de bovenkleeren van den gevangene weg. Ze zullen wel eens zien, wie sterker is — het kerker-regiem in samenwerking met de grimmige kou of zoo'n domme mof.

„Hij moet maar eens tabak hebben, die schooier,” hoort hij voor de deur van zijn cel zeggen, en hij begrijpt, dat men hem met het laatste, gemeenste middel dwingen wil: met lichamelijke pijniging.

„De tabak” is een veelgebruikte straf, die alle zwakkere naturen tot spreken brengt.

Zwakkere naturen, bange naturen — Schwartz niet. Waar zou hij bang voor zijn? Hij is toch totaal onschuldig? Men zal zich toch niet aan een onschuldige vergripen? In géén geval zal hij zich eenige aanklacht of „bekenenis” laten ontsnappen.

Met dreigende vuisten komen ze zijn cel binnen. Schwartz komt overeind. Hij weet, wat er nu komen zal — hij kent dat — hij neemt een verdedigende houding aan, klaar om te springen, tot alles in staat. En dan deinzen ze terug.

VII. TWEE JAREN!

In Rijsel, daar zal die koppige Duitscher zijn mond wel opendoen. In die streek heeft hij gewerkt, bij de veld-politie.

Deze of gene zal hem wel herkennen, en zeggen, met wie hij heeft omgegaan...

De arrestant wordt dus naar Rijsel gebracht, naar de citadel.

Maar er wordt weinig notitie van hem genomen. De eerste, groote woede des volks is bedaard. De tijd van doodschietrij in 't groot, in den ochtend-schemer, schijnt voorbij te zijn. De menschen zijn afgestompt — en ze hebben alweer wat anders te praten.

Er loopen nog tal van spionage-processen, maar de kranten maken er niet veel drukte meer over. De groote misdadigers liggen al lang onder de groene zoden, en voor de kleintjes, die geen naam en geen titel hebben, interesseert zich hoogstens de kleine provinciale pers nog.

En zoo blijft Schwartz begraven in de citadel van Rijsel, twee jaar lang!

Menig treurig levenslot schuilt er tusschen die muren. Er zitten veel Duitschers achter de groene wallen, maar ook tal van Franschen en Engelschen, die zich in hun diensttijd vergrepen hebben tegen de discipline en tegen de wetten. Er zijn zelfs doortrapte misdadigers bij.

Een jonge Engelschman is aangeklaagd van sluipmoord — roofmoord — op de twee menschen, bij wie hij ingekwartierd was. De krijgsraad veroordeelt hem ter dood.

Ze komen den jongen soldaat zeggen, dat hij morgenochtend vroeg doodgeschoten zal worden. Hij mag nog een laatsten wensch uitspreken, die zal vervuld worden. Eten of drinken? Nee, dat kon hem niet schelen, hij vroeg alleen een rood potlood en een banjo; want hij was in 't burgerleven banjospeler in een bekend orkest. De oorlog is zijn ongeluk geworden. Hij had het moordwerk nooit moeten leeren.

Het roode potlood en het instrument worden hem gebracht. Hij trekt zijn jas uit en teekent handig en netjes een hart op de plek, waar onder de borst van zijn witte hemd zijn nog warme, levende hart klopt. Zoo, nu kunnen zijn kameraden zien, waar ze op mikken moeten. Nu weet hij, dat ze allemaal hun geweren goed zullen richten — naar die duidelijke roode plek — het zal minder pijnlijk, vlugger, prettiger gaan.

Als de morgen grauwet, komen ze hem halen. Een geestelijke heeft hem juist den laatsten troost gegeven. En dan, op zijn weg naar den dood, grijpt hij zijn geliefd instrument. Mager tjirpen de tonen door de koude morgenlucht. Hij marcheert midden tusschen zijn vroegere kameraden, en met een wijsje op de banjo geeft hij het marschtempo aan. Zijn jas heeft hij in de cel laten liggen, en op de witte hemdborst gloeit ver-zichtbaar het groote vuurroode hart, het doel voor twaalf geweelopen.

Achter de tralies van hun cellen staan de andere gevangenen, en hun ooren luisteren naar den kant van den wal, waar nog altijd dun en klaar de banjo tokkelt.

Dan knettert er een geweersalvo: rrrè....!

Na twee jaren voorloopige hechtenis komt ook Schwartz voor zijn rechters. De dood is moe, en de belangstelling voor sensatie-processen heeft zich naar andere kanten gekeerd. Er zijn O-W-ers, die te ver grepen — er worden gevallen van gruwelijke lijken-schennis behandeld — de sensatie-pers der Boulevards heeft aas genoeg, en let haast niet op het geval Schwartz. Alleen de kleine provinciale pers en een paar kranten in den Elzas geven bericht, dat „de achterblijver Schwartz” terecht zal staan wegens deelname aan den oorlog tegen Frankrijk.

Hoe Schwartz dat ongehoord lange voorarrest is doorgekomen, daar zullen we maar over zwijgen. Men heeft hem overal heengebracht, waar hij in zijn diensttijd bij de veld-politie geweest is. Hij zal zich toch wel ergens tegen iemand vergrepen hebben! 't Zou zoo makkelijk geweest zijn, dat Duitse kopstuk meteen maar voor plundering of afpersing of ander geweld te

veroordeelen. 't Zou zoo prettig zijn, als men kon zeggen: „Kijk eens, wat 'n ellendeling.... en die heeft bovendien z'n vaderland verraden — als Franschman tegen Frankrijk gestreden!”

En er melden zich werkelijk menschen aan, die op den grooten dag der gerechtigheid op willen staan. Een burger van Rijsel verklaart, dat hij tijdens den oorlog door Schwartz en diens collega Weinlein gearresteerd is, omdat hij brieven naar Holland smokkelde, natuurlijk brieven voor den Franschen geheimen dienst. Bij zijn arrestatie had de Franschman veel geld bij zich, in Amerikaansch bankpapier. Dit nam Schwartz hem af, en het ging met andere artikelen in een groote envelop bij de acten. De Franschman werd in Duitschland geïnterneerd. Na den wapenstilstand kwam hij terug, en toen was hij er van overtuigd, dat Schwartz het geld had gestolen, en met zijn collega Weinlein gedeeld. Schwartz zal zich dus moeten verantwoorden wegens diefstal.

Er wordt hem nog meer aangewreven. Er wordt beweerd, dat hij, met Weinlein samen, uit een huis vijfhonderd flesschen wijn heeft geroofd. En hij heeft een armen arrestant een glas water geweigerd, zoo'n onmensch. Ook die dorstige zal tegen hem komen getuigen. Schwartz kan alvast zijn balans opmaken!

Onderwijl zitten de Franschen ook in Kehl niet stil. Telkens weer komen er soldaten in het rustige huis Blumenstrasse 17, om kasten en laden overhoop te halen. Eéns krijgen die snuffelaars een groot blad papier in handen, een teekenvol, dat vol geheimzinnige teekens en eigenaardige woorden staat. Ze draaien het papier om en om, ze begrijpen er geen steek van, ze houden 't voor 'n sterrenkaart, of een andere onbegrijpelijkheid, en gooien 't weer neer.

En zoo redden zij tal van burgers van Noord-Frankrijk het leven, want dat blad papier was niets anders dan de werkrooster van den veld-gendarme Alfons Paoli Schwartz; en aan den rand, in geheimschrift, stonden de namen van vele geheime agenten uit het gouvernement Rijsel — namen met aantekeningen over hun gebied en hun werk. Een kenner van geheimschrift had het document in korten tijd kunnen ontcijferen.

Grootmoeder Schwartz echter kende dat papier. Toen haar zoon er eens aan zat te werken, tijdens een verlof, heeft hij er haar iets van uitgelegd. Hij had het vel papier bijwijze van souvenir uit Frankrijk meegebracht en in de kast bewaard. Nauwelijks zijn de schreden der Franschen onhoorbaar geworden, of de oude vrouw springt op, raapt het vel papier van den grond, verscheurt het en gooit de snippers in 't vuur. Hiermee heeft ze het gevaar afgewend van het hoofd van haar zoon, meent zij. Maar er zijn andere, grootere, diepere gevaren!

De dag is gekomen. Vandaag moet Alfons Paoli Schwartz terechtstaan, vandaag zal zijn rechtvaardig vonnis worden

VIII. HET VONNIS

uitgesproken. De beklaagde wordt de zaal binnengeleid. Zijn rechters treden binnen; een overste als president vooraan; dan lagere officieren, en een onderofficier. Dan zitten er zeven gestrenghe heeren, om rechtvaardige rechters te zijn, rechters over een man, die zijn vaderland niet dienen wilde, ja er de wapens tegen gevoerd heeft.

Maar zoover is het nog niet. Het hooge gerecht wil ordelijk, systematisch te werk gaan. Eerst zal moeten blijken, of Schwartz Duitscher is of Franschman.

„Duitscher!” zegt hij met nadruk.

„Franschman!” antwoordt de krijgsraad — en hiermee is het vonnis eigenlijk al geveld. Om die eerste vraag sneller en duidelijker op te lossen besluit het gerecht, ditmaal het „voorrecht der grootste minderheid” te laten vervallen. Als die maatregel niet genomen was, waren drie van de zeven

Het weinig aantrekkelijk uiterlijk van de tot voor kort bewoonde gevangenis Saint Lazaire te Parijs, welke in den loop der tijden veel bekende personen geherbergt heeft, zooals b.v. Mata Hari, madame Steinheil, enz.

stemmen voldoende geweest, om Schwartz te redden. En inderdaad, het antwoord op de vraag, of beklagde Duitscher is of Franschman, wordt een groote verrassing voor het gerecht zoowel als voor den stakker in de beklaagdenbank. Slechts vier briefjes antwoorden: „Schwartz is Franschman”, drie briefjes noemen hem een Duitscher!

Schwartz verdedigt zich:

„Mijne heeren, mijn militaire papieren liggen daar bij de acten: daar kunt u uit zien, dat ik Duitsch burger ben. Misschien wilt u zoo goed zijn, mijn zakboekje en pas eens door te zien.”

De overste kijkt verbaasd:

„Ik heb de acten hier, maar de papieren, die u noemt, zakboekje en pas, zijn er niet bij. U zult u wel vergissen, meneer Schwartz.”

De beklagde protesteert met kracht. Hij weet zeker, dat hij de papieren nog bij zich had, toen hij in Parijs kwam. Toen heeft men ze hem afgenomen, om ze bij de acten te voegen. Zonder die papieren kan hij niet veel bewijzen, — ze zijn voor hem de onschuld en het leven, het kleine grijze zakboekje en de onaanzienlijke blauwe pas. Waar zijn ze? Welke kwaadaardige duivel zoekt het verderf van den beklagde Alfons Paoli Schwartz? Wie wil hem vernietigen?

Met een handgebaar wil de voorzitter over het mankeeren van die papieren heenstappen, en overgaan tot de orde van den dag — maar de magere man daar tusschen de gendarmen, de bleke gevangene met de ingevallen wangen en de scherpe oogen, dringt heftig aan op overlegging van die twee documenten. Dit begint den aanklager, den „commissaris der regeering”, te vervelen, — hij acht zich verplicht, het hooge gerecht in te lichten over de beteekenis van die papieren.

„Bedoelde papieren, heeren, bevatten alleen aantekeningen over den dienst van beklagde. Hebben verder niets om 't lijf — zijn heelemaal niet van belang. Hij heeft soldij en andere belooningen ontvangen — dat spreken we niet tegen — maar dat maakt 't juist nog erger voor hem. Ik ben van meening, en ik verzoek het gerecht, zich bij die meening aan te sluiten, dat een loonboekje nooit 't bewijs kan zijn van iemands nationaliteit.”

De president knikt toestemmend; de zes anderen knikken eveneens toestemmend, van den kapitein, met de drie gouden strepen op de hemels-blaauwe mouw, tot den onderofficier, met het bescheiden eereteken op de grove uniform-stof. Vruchteloos wijst Schwartz op het verschil tusschen het onbelangrijke zakboekje en den zeer gewichtigen militairen pas. Kan 'n Franschman 'n Duitschen militairen pas bezitten? Een geldigen militairen pas, op zijn eigen naam? Onmogelijk! Alleen wie Duitscher is, erkend Duitscher, kan de grijze uniform van het Duitsche leger dragen. Nog nooit is er een Franschman onderdaan in 't Duitsche leger opgenomen, nooit of te nimmer heeft een buitenlander zoo'n pas gekregen. Dat kleine blauwe boekje met de talrijke stempels is voor den bezitter 't beste officiële bewijs zijner nationaliteit. Het is juist de bedoeling van den militairen pas, de nationaliteit van den houder te staven!

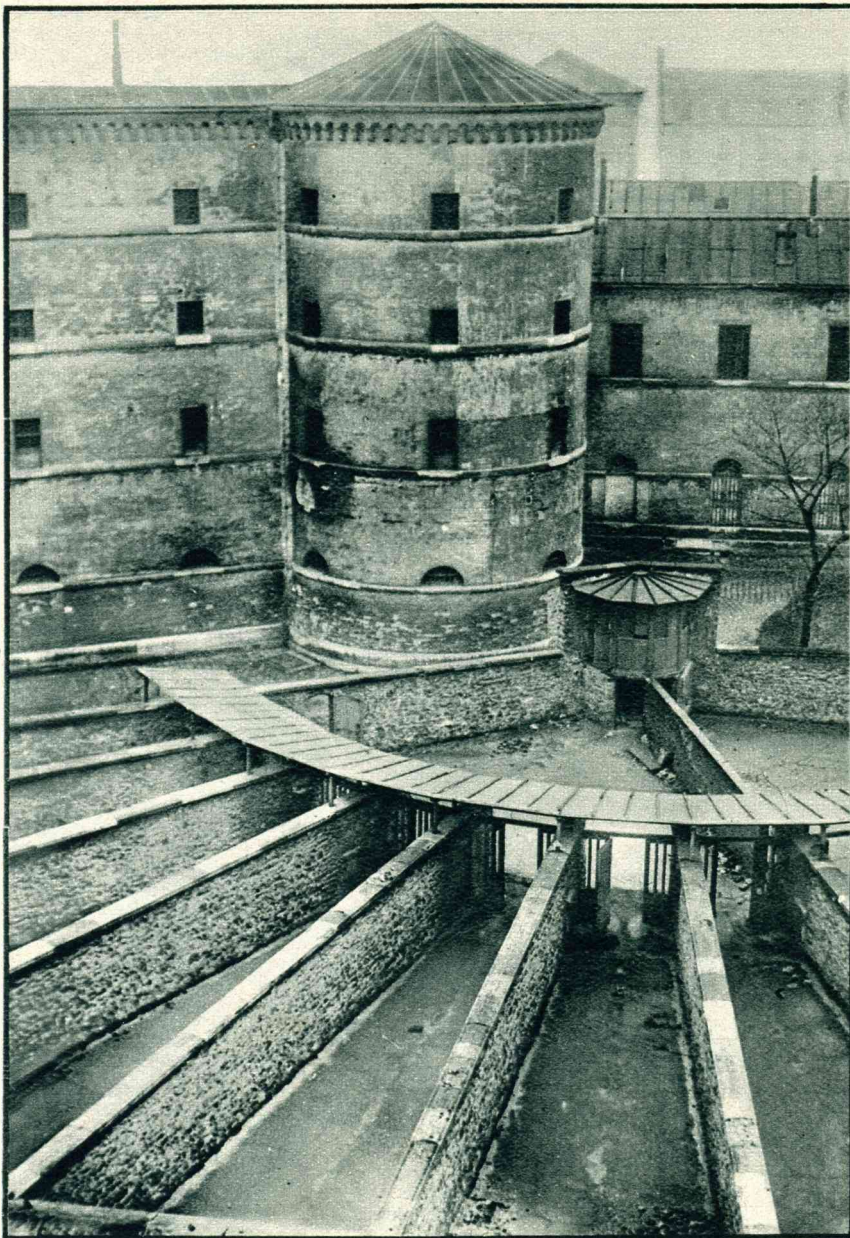
Alfons Paoli Schwartz, je klopt aan doovemansdeur! Ze hebben je pas verdonkeremaand, omdat die 't bewijs leverde van je onschuld! Op dien pas vertrouwend ben je in Kehl gebleven, toen de Fransche troepen daar binnentrokken. Die pas gaf je de volle zekerheid, officieel geboekstaafde zekerheid, dat je Duitsch onderdaan bent, of althans was tot den 11en November 1918, precies als alle andere Elzassers. Wie zou daaraan kunnen twijfelen, als hij dien pas heeft ingezien? Wie zou dan de aanklacht van landverraad kunnen handhaven? Bespottelijk, onzinnig blijkt die aanklacht, als het kleine blauwe boekje spreekt.

Maar het kan niet meer spreken, want men is zoo voorzichtig geweest, het te laten verdwijnen, met eenige andere papieren, op den korten weg van Parijs naar Rijssel.

„Paoli Schwartz is een Franschman — daarmee uit.” De rechters hebben gestemd, de meerderheid heeft het zoo beslist.

Nu moeten de getuigen gehoord worden, die hem als Duitsch soldaat gezien hebben. Dat is natuurlijk maar 'n formaliteit. Hij geeft zelf toe, met trots zelfs, dat hij de grijze uniform gedragen heeft. Waarom dan nog getuigen gehoord?

Omdat de Fransche rechtspraak, hoe onbekommerd soms ook (over die verloren papieren bijvoorbeeld), in andere dingen weer zeer nauwgezet kan zijn. Die getuigen zijn niet moeilijk te vinden. Daar zijn ze al — mannen en vrouwen uit Rijssel, bij wie Schwartz ingekwartierd is geweest.

De luchtkooien van de Petite Roquette-gevangenis, waar thans de gevangenen vertoeven, die vroeger in de Parijsche Saint-Lazairegevangenis huisden.

Natuurlijk herkennen ze hem. Natuurlijk kunnen ze er een eed op doen, dat ze dezen meneer alle dagen in de gehate grijze uniform gezien hebben.

De rechters glunderen.

„Nou, wat wou je nog meer! Beklaagde is Franschman — en volgens beëdigde getuigen heeft hij in Duitsche uniform gediend. Dus...!”

Een man echter, die zóó diep zinken kan, heeft nog wel méér op zijn geweten. Men hoore maar eens, wat de volgende getuigen verklaren.

„Toen ik gearresteerd was, heeft hij me niet eens 'n glas water willen geven, die mooie meneer Schwartz!” schreeuwt de eerste getuige opgewonden de zaal in. De rechters schudden de hoofden. Een armen arrestant het allerallerminste, een glas water, weigeren — dat is het toppunt van laagheid — dat typeert den mensch, die de wapens ophief tegen zijn vaderland! Een hond, een schurftigen hond geef je nog wel te drinken, als de tong hem van dorst uit den bek hangt.

Schwartz vraagt verlof om een paar vragen te stellen. Het wordt hem toegestaan. Hij wil weten, wanneer het geweest is, dat hij dien dronk water geweigerd heeft. De getuige noemt plaats en datum. Schwartz kan aantoonen, dat hij nooit in die plaats heeft gediend, en zelfs niet tot dat district behoorde. De getuige wordt weggestuurd.

„En hoe is 't met die vijfhonderd flesschen wijn gegaan, Schwartz? U hebt toch, samen met 'n zekeren

Weinlein, vijfhonderd flesschen wijn van dezen braven burger afgenomen?”

De brave burger kijkt benauwd, als Schwartz den president verzoekt, te informeren, hoe de getuige aan die vijfhonderd flesschen wijn kwam. De brave burger moet bekennen, dat hij ze zelf uit een Duitsche cantine gestolen had, dus dat Schwartz hem met volle recht den buit weer afnam.

Nu komt het ergste geval, de gemeenste misdaad van den veld-gendarme Schwartz, het ontvreemden van de dikke portefeuille, toen deze getuige, deze goede patriot, naar zoo'n vervloekt Duitsch kamp moest. De burger draait verlegen zijn Zondagschen hoed om en om, en spreekt:

„Mijne heeren, ik heb nèt drie dagen geleden van een bureau in Duitschland mijn portefeuille terug ontvangen, met alles er in, ook het bankpapier. Ik stond er zelf van te kijken. Ik heb me dus over niets te beklagen.”

De man gaat, met een medelijdenden blik voor Schwartz. Misschien heeft zijn oprechtheid Schwartz behoed voor het ergste. De drie rechters, die vóór Schwartz stemden, en zijn vrijspraak wilden, moeten zich wel verheugd hebben over de eerlijkheid van dien Franschen burger. Er zijn dus in deze zaal minstens vier fatsoenlijke mensen, die hem geen kwaad willen — dat weet Schwartz nu. Het was kranig van dien laatsten getuige, zoo mannelijk op te treden in het hopelooze geval Schwartz. Daar hoorde moed toe — en dat zal de gevangene nooit vergeten. Nog steeds denkt hij met dankbaarheid aan dien Franschman, die zoo makkelijk had kunnen zwijgen over de zending, die hij pas drie dagen te voren ontvangen had.

Menschen blijven altijd mensen. Er zijn er goede en slechte; overal, in alle landen. Maar vaak zijn het de wetten, de veel te stugge, veel te verwarde wetten, die er ons, menschen, toe drijven, een bitteren vijand van onzen evenmensch te worden. De letter doodt, maar de geest maakt levend!

Nu hoeft het gerecht zich alleen nog maar terug te trekken, om te overleggen. Alles is zoo klaar als water, tenminste in het oog van vier der zeven rechters. Schwartz is een Franschman, en hij heeft in de rijen der vijanden gestreden.

Na korten tijd komen de heeren in uniform terug, en de Krijgsraad te Rijssel veroordeelt Alfons Paoli Schwartz, wegens dienstweigering en het dragen der wapenen tegen Frankrijk, tot verbanning op een vesting.

Voor hoelang?

Dat zegt het gerecht niet.

De verdediger, ambtshalve toegevoegd, die niet veel, maar pittig gesproken heeft, en het eerlijk voor Schwartz opnam, teekent aanstonds hooger beroep aan, omdat het ontbreken der papieren de verdediging bemoeilijkt, en zelfs onmogelijk gemaakt heeft.

Aldus geschiedde „in naam van het Fransche volk”, den 18en Maart 1921.

(Wordt vervolgd.)

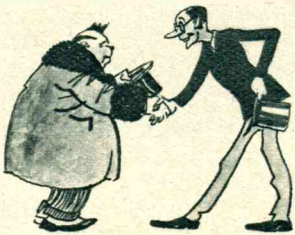
MIDWINTER

IN DE HEERLIJKE ZWEEDSCHE PROVINCIE DALARNA TUSSCHEN DJARA EN LEKSAND

De Nieuwjaarsdag heeft met reden den naam van de onaangenaamste dag van het jaar te zijn.

Hij wordt immers gevormd door de eerste vier en twintig uren, welke volgen op onze goede voornemens van den vorigen avond, toen wij met de hand onder het hoofd, met een traan in het oog, en eenige glazen punch in de maag besloten om voortaan te leven als hartelijke, welwillende, glimlachende en vrede-lievende menschen. En als dan de Nieuwjaarsdag er is, en wij de goede wenschen van onze familie en kennissen in ontvangst nemen en wij op onze beurt bezoeken afleggen en veel heil en zegen aan onze naasten toestieren, is het eerste wat wij gewoon zijn te doen: twifelen aan elkanders en aan onze eigen oprechtheid. Er zit iets waars in het Russische spreekwoord: „goede manieren bederven het karakter.”

Inderdaad, het is moeilijk uit te maken hoeveel geveinsdheid en „plicht” er verwerkt zit in het gebruik om op 1 Januari elkander alle goeds te wenschen, terwijl wij de 364 overige dagen van het jaar elkander liever niet bekijken.

Weliswaar is in het gebruik van Nieuwjaarsbezoeken afleggen aardig de klad gekomen, maar dit is meer een bewijs voor de gemakzucht van den modernen mensch dan voor zijn zin voor nuchterheid. Duizenden roepen elkaar nog steeds het „compliment van den dag” toe — zenden kaartjes, of, heviger en poëtischer, sturen bloemenmandjes met strikken.

Wij zouden onzen lezers ’n middel aan de hand willen doen om het Nieuwjaarsgesprek wat minder stijf en conventioneel te doen zijn; om het niet uitsluitend te doen bestaan in het presenteren van koekjes, sigaren en slechten port; om de conversatie te brengen naar een ander onderwerp dan de malaise, de ontwapening en de kans op vorst.

Als u bezoeken ontvangt, overval dan uw visite met een origineele vraag, en als u bezoeken aflegt, overval uw gastheer en zijn huisgenooten er mee. Op Nieuwjaarsdag is veel geoorloofd. U zult zien, dat er over niets anders meer wordt gesproken, dat u de held van den dag en misschien wel van 1933 bent.

Wij zouden u dit niet met zooveel overtuiging aanraden, indien wij zelf geen proeven hadden genomen en op een rijke ervaring konden bogen. Wel-aan dan: slinger dit probleem voor de voeten van de Nieuwjaarswenschen:

„als u voor het jaar 1933 ’n buitensporigen wensch moest doen, die zeker in vervulling zou gaan, WAT zoudt u dan wenschen?”

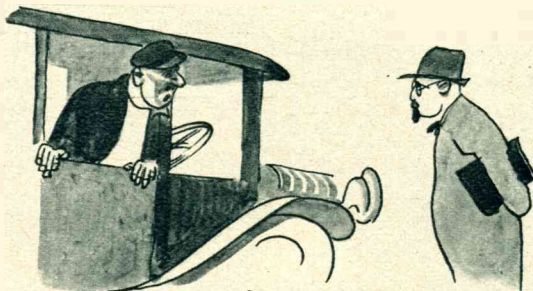
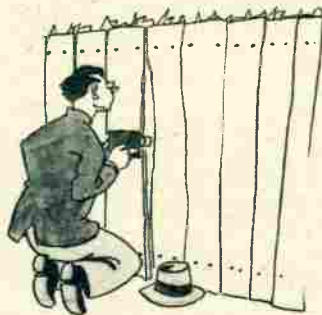
U zult, geachte lezer, verbaasd staan over het effect. Wilde discussies zullen zich ontketen en menig hart zal zijn geheime roer-

selen voor u blootleggen. Zie hier, welke ervaringen onze redacteur opdeed, toen hij aan bekende en onbekende menschen, aan persoonlijkheden en burgers de vraag stelde, hierboven genoemd.

Eerst klampten wij aan den persfotograaf en vroegen hem: „als u voor het jaar 1933 een buitensporigen wensch mocht doen, die zeker in vervulling zou gaan, wat zoudt u dan wenschen?”

Hij bedacht zich geen oogenblik, maar sprak de betekenissenvolle woorden: „overal kunnen bijkomen”.

Misschien beseft de lezer niet aanstonds den vollen omvang van dezen harte-kreet. Daarvoor moet men dan ook een en ander van de persfotografie afweten. Het fotografeeren is in Nederland nu eenmaal geen eenvoudig werk; een persfotograaf moet bij ons over lijken gaan, wil hij met behoorlijke plaatjes thuiskomen. Officieele personen laten zich meestal alleen kijken als ze geen fototoestel zien. Vandaar dat onze fotografen hen alleen plegen te aanschouwen, gezeten achter heggen, tonnen, schuttingen, of wat nog verdere dekking biedt. Officieele gebouwen mogen noch van buiten noch van binnen gefotografeerd worden. De persfotograaf moet ze stormenderhand innemen. Begrijpelijk wordt dus zijn buitensporige wensch: te schrijden door een haag van saluerende marechaussees naar een officieel gebouw, waarop een officieel persoon in het gunstigste

licht en de mooiste houding staat om „geknipt” te worden.

Schuchter legden wij dezelfde vraag voor aan enkele collega's. Aan de antwoorden herkende je onmiddellijk de menschen, die den lieven langen dag origineel moeten wezen.

De een wilde tweehonderdduizend gulden, de ander een miljoen, een derde een huisje aan de Middellandsche Zee, een vierde een wereldreis plus een miljoen, en de vijfde een stem als Gigli — het succes natuurlijk hierbij inbegrepen.

De directeur van Artis was daarna zoo welwillend om onze vraag te beantwoorden. Hij wenschte zoo druk bezoek, dat hij een leeuw bij den ingang van het hek moest zetten om de vechtende menigte in bedwang te houden.

Ons volgende slachtoffer was de kellner, die ons steeds met zooveel geduld en goedmoedigheid bedient. Hij zei: „Ziet u dien heer daar? Nou, die man, die komt hier al negen jaar en hij heeft nooit anders dan gesnauwd en te kleine fooien gegeven. Ik wou, dat die mij eens een keer moest bedienen. Dan was mijn jaar goed. Dat verzeker ik u.”

Een bekend politicus, die ons verzocht zijn naam

niet te noemen — de menschen zouden hem toch wel uit zijn antwoord herkennen, meende de bescheiden man — wenschte een stampvolle Tweede Kamer als hij het woord zou voeren.

Wij riepen een witbandchauffeur aan, niet om een ritje met hem te maken, maar om hem met onze vraag op het lijf te vallen. Eerst vertrouwde hij het zaakje blijkbaar niet, maar toen hij ons potlood en

onze bloc-note zag, vertrouwde hij ons leunend uit het portierraam toe:

„Dat commissaris Bakker een ritje met me maak-te.”

Daarna schoten wij op een jongmensch, een H.B.S'er of gymnasiast, met geplakte haren en een golfbroek af om hem serieus te interviewen. Zijn kort en krachtig antwoord luidde: „Ijsvrij tot half Juli!”

Het kittige dienstmeisje, dat bij onze burens altijd toevallig aan de deur moet wezen als de bakker in de buurt is, lispelde:

„Ik zou ’t reuze vinden om één keer een „kokteit”, te drinken met Maurits Sjevalier.”

Een stramme dienaar van de militaire politie ontweek, waarschijnlijk volgens ontvangen orders, onze vraag en antwoordde prompt: „Daarover kan alleen de kapitein u inlichten.”

Een van onze vierhonderd prominente Amsterdamsche tooneelspelers gaf ten bescheid: „Een uurwerkbom mogen leggen in alle bioscoop-theaters.”

De internationaal-beroemde voetballer had als buitensporigen wensch voor 1933: „een Olympiade in Amsterdam en dan moest ik het winnende punt tegen Uruguay maken.”

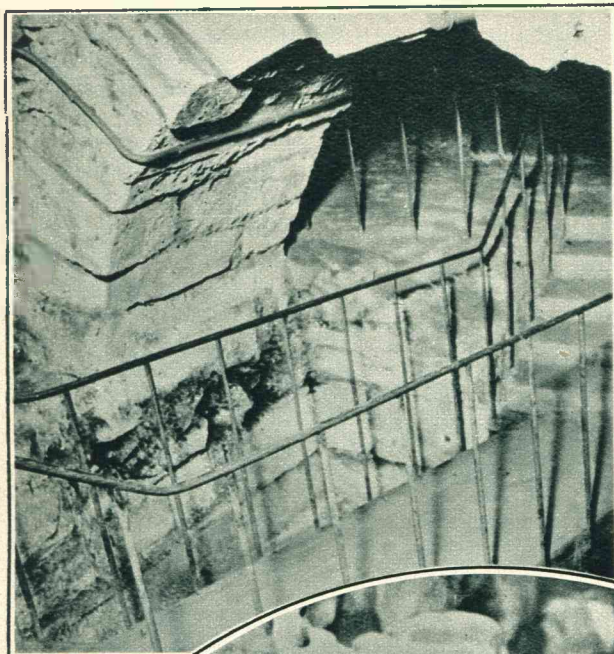
En om zeker een aanspreker te kunnen treffen begaven wij ons naar een kerkhofpoort en legden onze vraag aan den man, die vroeger met een huilebalk getooid was, voor. Ziehier zijn antwoord: „Meneer, het volgend jaar vier ik m'n gouden jubilé. Ik zou dien dag zoo graag achter mijn eigen lijf loopen.”

Om een vroolijk slot te krijgen, wenschten wij ten laatste een straatzanger even zijn verlaat „Stille Nacht-Heilige Nacht”-nummer te onderbreken. Hij krabde zich achter het hoofd. „Mijn buitensporigste wensch voor 1933? Welnu, voor alle zekerheid, ... geef me maar vast een kwartje.” Hij kreeg het en zong verder — alsof er niets gebeurd was.

Lijkt het u ook niet, geschatte lezer, dat u van een Nieuwjaarsdag, van het Nieuwjaarsbezoek, iets heel bijzonders kunt maken, als u uw omgeving met deze vraag te lijf gaat?

En nu wilt u natuurlijk nog onzen eigen buitensporigen wensch weten. We koesteren er wel een, maar dien opschrijven, daar passen we voor. Ons vak is immers de wijs-heden van anderen te laten drukken.

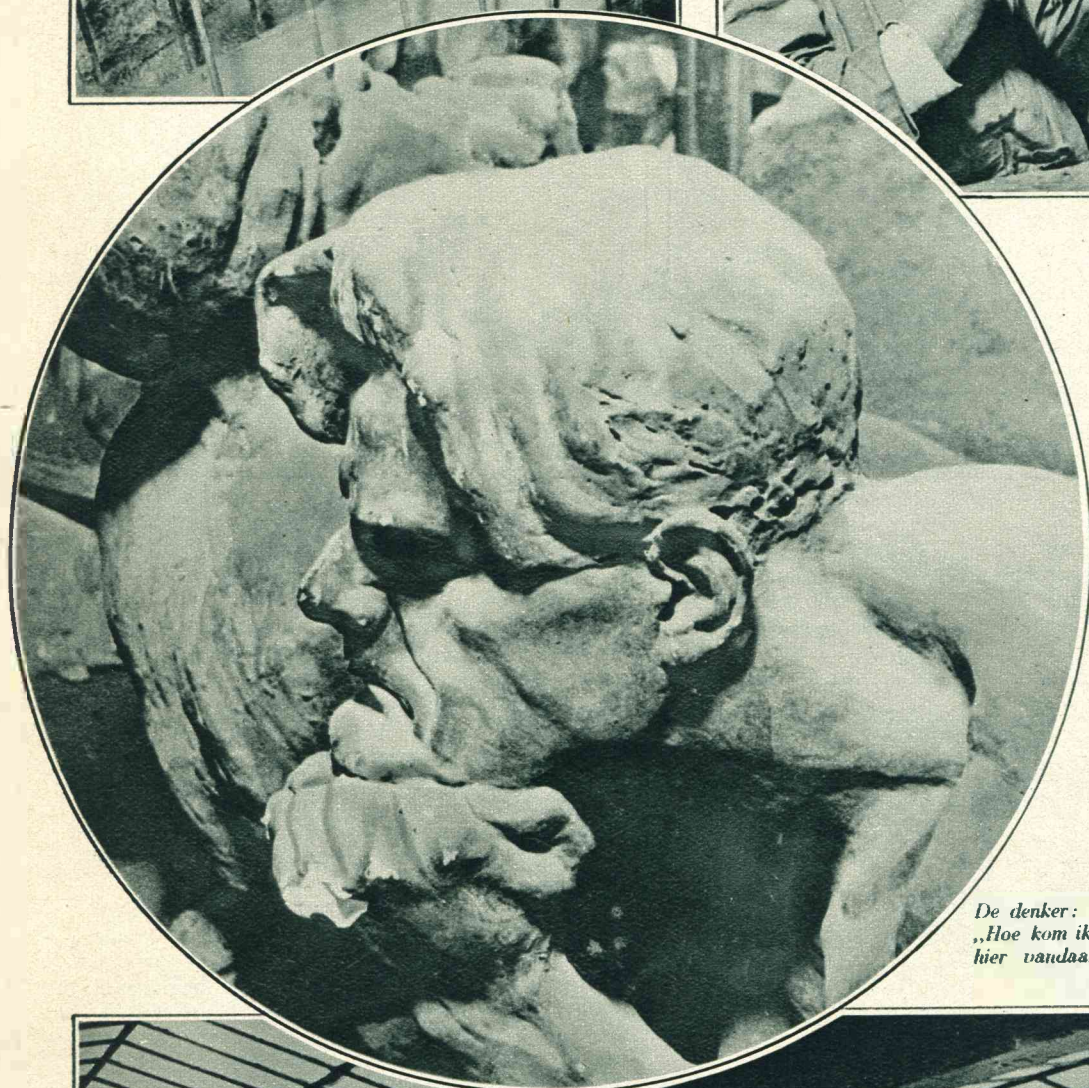

De trappen die naar de kelders leiden.

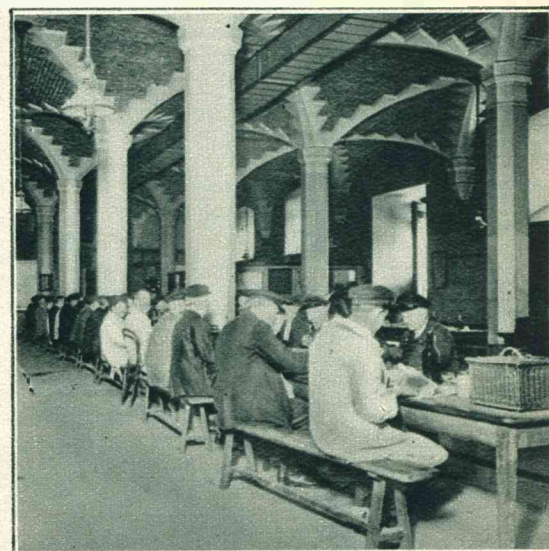
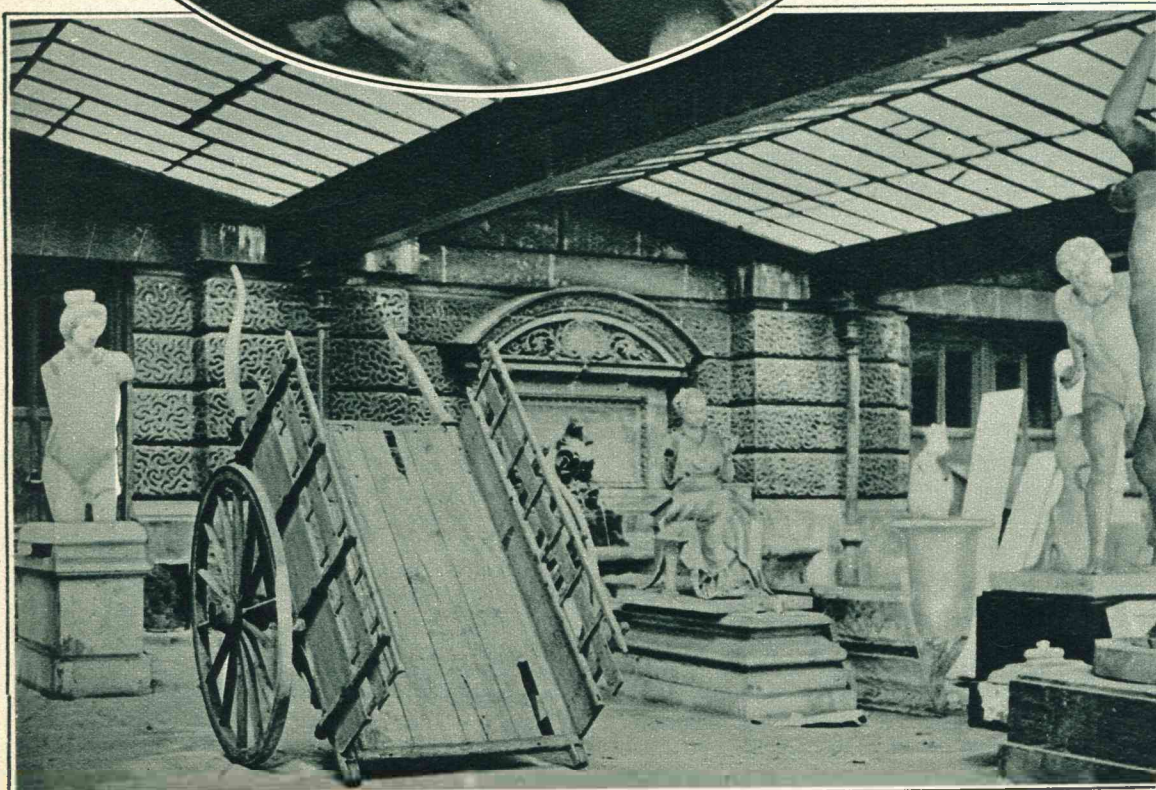
Een Romeinsch veldheer moet op zijn tijd worden geborsteld.

*De denker:
„Hoe kom ik
hier vandaan?”*

IN DE KELDERS VAN HET „LOUVRE”

In het Louvre, het wereldberoemde museum te Parijs, dat eens dienst deed als paleis voor de koningen van Frankrijk, zijn de kunstschaten niet enkel daar verzameld, waar zij voor het publiek te bezichtigen zijn. In het enorme labyrint van gangen en kelders, dat zich onder de hoofdgebouwen en zijvleugels uitstrekt, bevinden zich nog honderden fraaie beelden, schilderijen, vaatwerk, en tal van andere kostbaarheden, die daar bewaard of gerestaureerd worden. Een talrijk personeel werkt hier in de gewelven. Of het genoeglijk werken zal zijn temidden van al dat verstarde moois?

Waar goden en godinnen gerestaureerd worden.

De nieuwe verblijfplaats der goden.

Een laxeermiddel

mag den darm niet schaden, doch moet zacht, en daarbij toch prompt werken. Al deze voordeelen bieden

Istizin-
Tabletten

Bij apothekers en drogisten verkrijgbaar.

Bekend maken wat ge
hebt aan te bieden,
is omzet vergrooten

MEDEDEELING

In verband met de advertentie over reizen in Spanje, verschenen in het nummer van 23 December deelen wij hierdoor mede, dat het juiste Spaansche adres van het Nationaal Bureau voor Tourisme van den Spaanschen Staat als volgt luidt:

**Patronato Nacional del Turismo
Medinaceli 2, Madrid**

en dat ook onmiddellijk van daaruit alle inlichtingen over reizen naar Spanje verstrekt worden, tevens door alle Nederlandsche reisbureaux en reisvereenigingen.

PATRONATO NACIONAL DEL TURISMO

**VAN RIJN'S
Utrecht De Beste MOSTERD**

WINTER IN ZWITSERLAND

LENK

Berner Oberland, 1100 Meter boven de Zee
Ideale wintersportplaats van den eersten rang. — Prachtige skivelden.

Sport-Hotel WILDSTRUBEL

Familie-hotel. Mooi, zonnig gelegen. Alle comfort. Kamers met str. water en badkamer. Mooie ijs- en lugebaan. Attracties. Pension incl. verwarming van frs. 10.50 af. Prospectus. E. BURKHALTER

Aambeien
Vraagt Uwen apotheker of drogist uitsluitend naar 't sedert 25 jaar onovertroffen preparaat: **Anusol**
Suppositoria der Fa. Goedecke & Co.
In roode doosjes met loodje. Al het andere wijze men af.
Gen.-Vertegenwoordiger voor Nederland:
OSKAR KOCH,
Valeriusstraat 36, Amsterdam - Tel. 26496

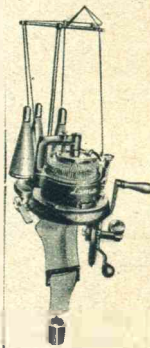
WIE DURFT NOG OVER MALAISE TE SPREKEN?

Die heeft dan ook nog niet met onze Onderneming kennis gemaakt. Dan spreekt men anders!

Wij garandeeren u op contract bij aankoop, onze geheel geruischloos werkende automatische rondbreimachine „LAMA” een vaste en geregelde verdienste voor uw geheele verdere leven. Voor alle sokken en kousen, welke u volgens onze opgave op onze „LAMA” machine vervaardigt, betalen wij een vast loon en laten u vrij in de keuze van het te maken werk. **Gratis les aan huis.**

HANDELSONDERNEMING „LAMA”
Jekerstr. 13, Tel. 91048 (Afd. R 5), A'dam-Z.

3 jaar garantie

KOOPT GEADVERTEERDE ARTIKELEN

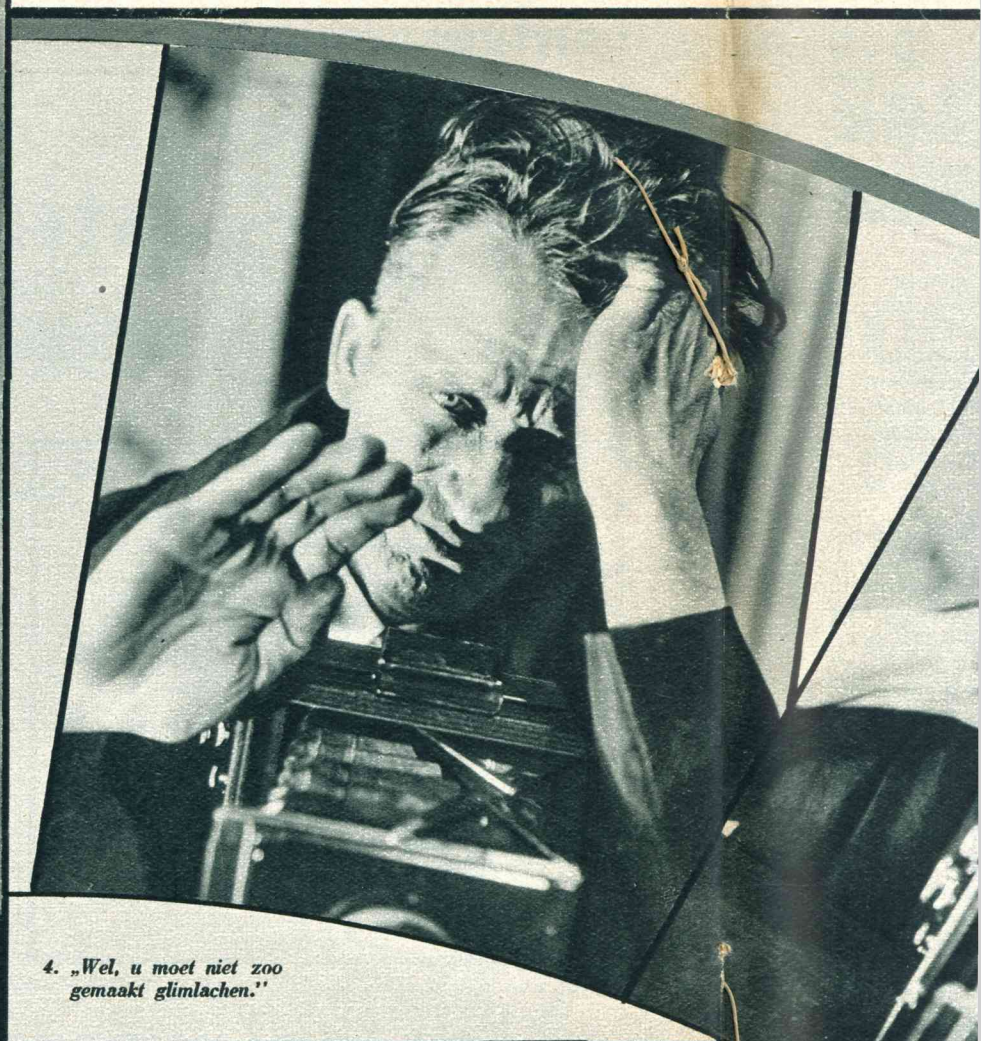
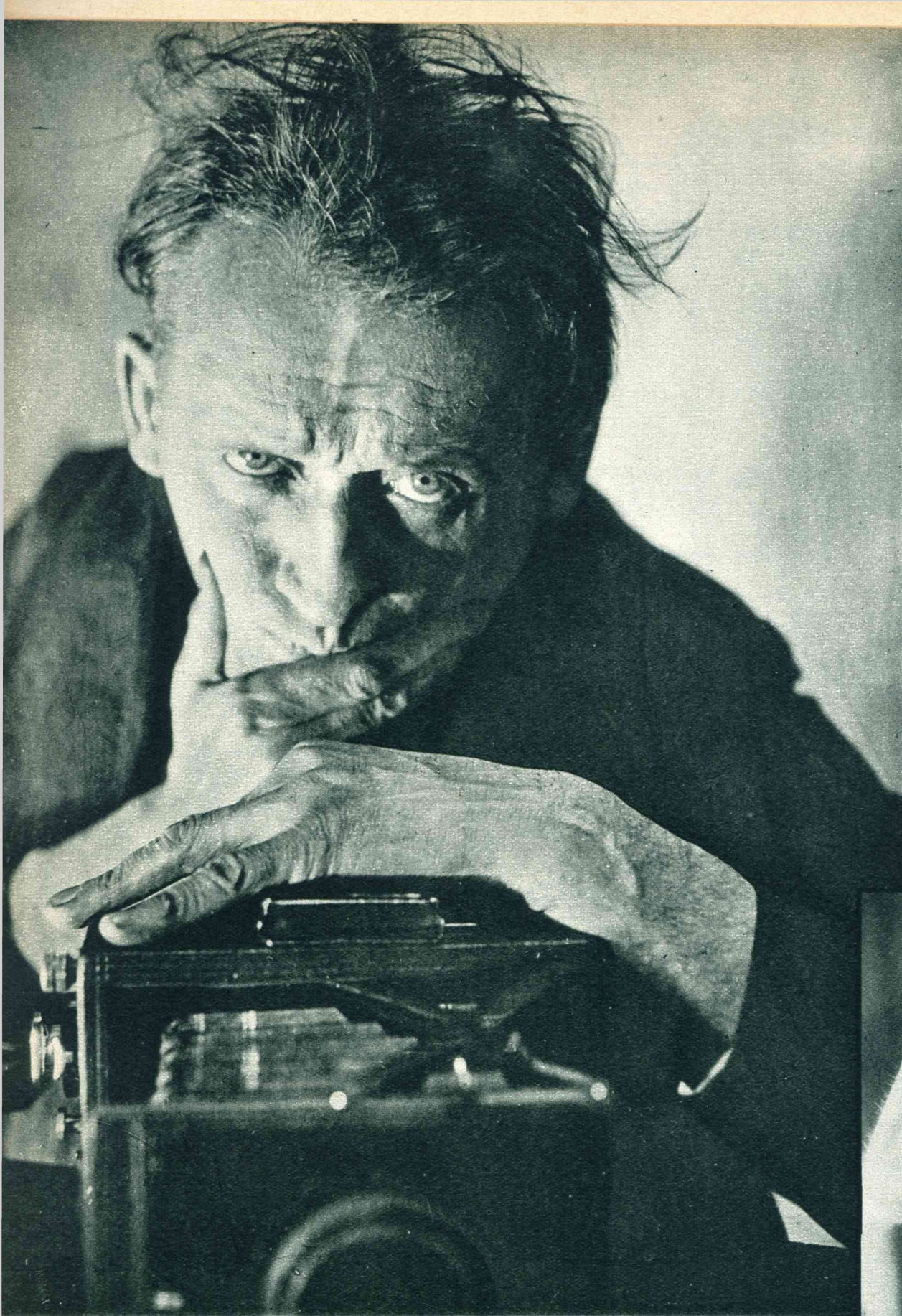
*Zulk meer is
nadeelig voor Uw huid!*

U kunt er zich echter gemakkelijk tegen beschermen met Nivea! Wrijft er elken avond, maar ook overdag, alvorens het huis te verlaten, gezicht en handen flink mede in. Uw huid blijft dan zacht en soepel, heeft meer weerstand tegen weer en wind en krijgt een gezond aanzien, zooals wij dat bij de jeugd zoo gaarne bewonderen.

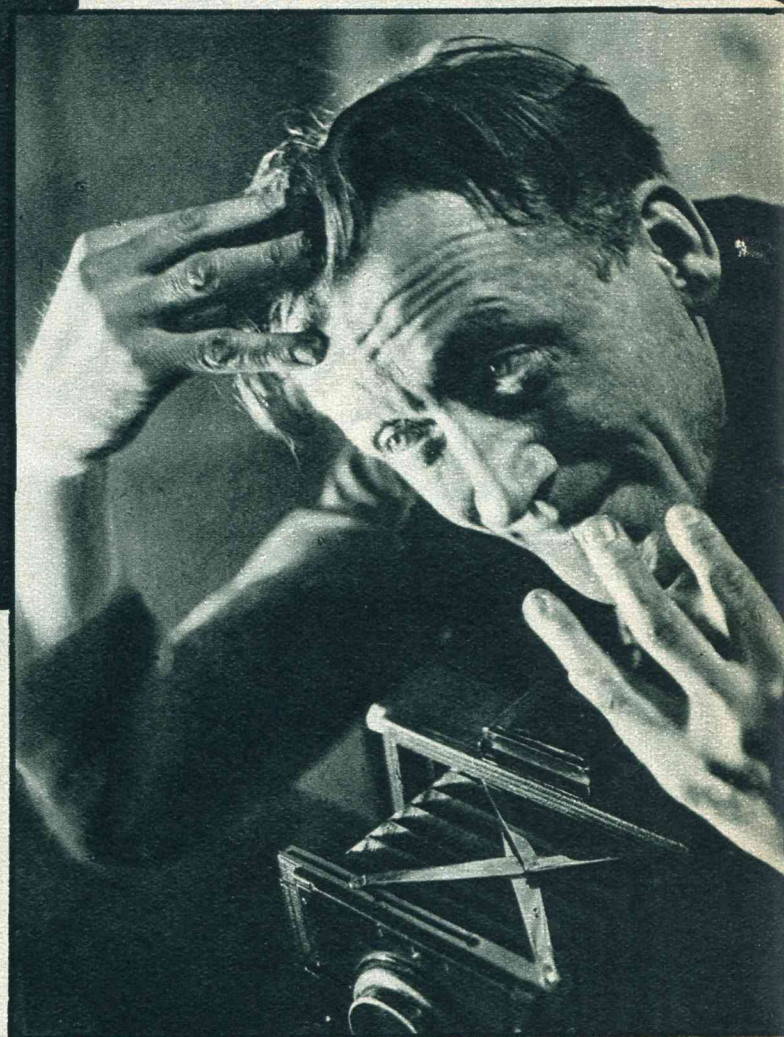
U weet het: Er bestaat geen andere huidcreme die Eucerit bevat; daarom is Nivea ook niet te vervangen.

In doozen van 20 tot 90 cts., in tuben van 35 en 55 cts.
Beiersdorf N. V., Sarphatikade 3, Amsterdam-C.

4. „Wel, u moet niet zoo gemaakt glimlachen.”

5. „Trekt u toch een gewóón gezicht.”

1. „Zoo mevrouw, u wilde uw portret gemaakt hebben?”

2. „In welke pose komt ge nu het oordeeligst uit?”

DE FOTOGRAAF

ALS ACTEUR

De goede fotograaf is een kunstenaar in zijn vak. Behalve dat hij een uitgebreide technische kennis moet bezitten, behoort hij tevens in staat te zijn op te treden als regisseur. Voor landschapsfoto's dient hij zijn decors met groote nauwgezetheid te kiezen, bij portretfoto's moet hij zorgvuldig de houding, de gelaatsuitdrukking, het gebaar van zijn „slachtoffer”

3. „Blijft u zóó zitten, alstublieft.”

bestudeeren. Nu zonderlinge, dat of — nog meer „zij”, die gekie worden, altijd beter te weten hoe van haar een geslaagde me kan worden ge

En die eigenwijsheid, dat particuliere initiatief, kan een goed fotograaf van een kalm mensch maken tot een razenden Roelant. Als hij er dan eindelijk in is geslaagd om zijn object „knipklaar” te maken, moet het altijd nog even òf niezen òf zich poeieren. Levert de fotograaf

8. „Mevrouw, het is gebeurd.”

tenslotte zijn kunstproduct af, dan denkt mijnheer of mevrouw vast en zeker, dat het mooie resultaat te danken is aan... eigen schoonheid.

5. „Trekt u toch een gewóón gezicht.”

bestudeeren. Nu is het zonderlinge, dat de „hij” of — nog meer — de „zij”, die gekiekt wil worden, altijd beter schijnt te weten hoe van hem of haar een geslaagde opname kan worden gemaakt.

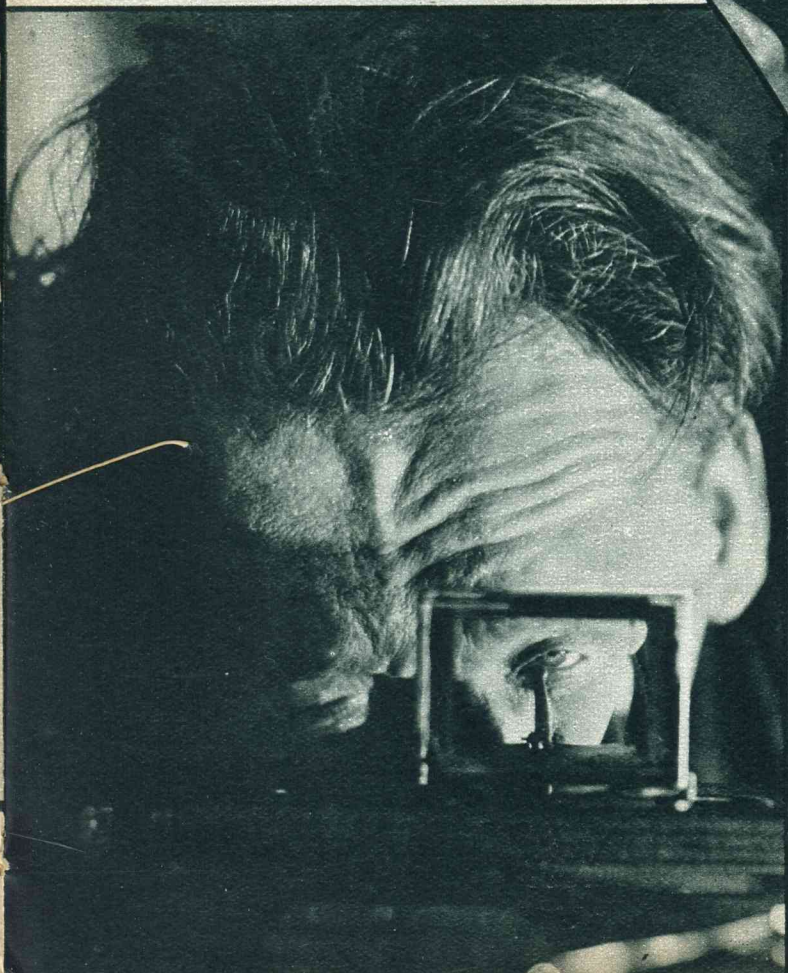
6. „Zoo is het goed.”

2. „Open aan iets prettigs denken.”

zijn vak. Behalve is moet bezitten, en als regisseur. met groote nauw- bij zorgvuldig de n zijn „slachtoffer” u zóó zitten, alstublieft.

Vrouwenleven

Combinaties van donker en licht

Namiddag- of avondtoilet van dof zwart satijn met garneering van zwarte tule over witte zijde.

De mode der twee kleuren leent zich tot allerlei interessante combinaties, waarmee we zeer zeker ons voordeel kunnen doen als we zelf onze kleren naaien. Met 'n nieuw bovenstuk, waarbij we dan juist die gedeelten van een reeds eenigszins aftandsche japon kunnen laten vervallen die door 't dragen 't meest hebben geleden, kunnen we zoo'n japon weer 'n geheel ander aanzien geven. De manieren waarop dat gebeuren kan, zijn legio, maar regel is, dat het onderste gedeelte van de japon donker gehouden wordt en de afstekende garneering van het bovengedeelte door lichte en heldere tinten het geheel opvrolijkt.

Verschillende mode-ontwerpers lanceren 'n combinatie van 'n helkleurig bovenstuk met 'n soort overgooier van donkere stof. Zoo'n overgooier eindigt 'n eind boven de taille, bijv. in 'n paar smaller wordende schouderbanden met epauletten of pofmouwjes. Soms worden zoo'n paar schouderbanden ook over de borst gekruist, ofwel voor- en achterbaan lopen, naar boven toe aanmerkelijk smaller wordend, door tot aan den hals, waar ze door een klein plat liggend kraagje worden bijeen gehouden. De hieronder gedragen lichtkleurige blouse loopt door tot over de schouders heen, waar 'n paar lange wijd uitlopende mouwen van de donkere stof het geheel voltooien.

Worth gebruikt voor zijn plastrons, vesten en guimpes veel piqué.

Bij de moderne japonnen wordt de stof om de heupen strak gehouden; slechts daaronder valt de rok uit in ruime golven of plooiën. Op een of andere wijze wordt steeds de taillelijn aangegeven. Ofwel de japon wordt geknipt in prinsessevorm, ofwel de een of andere ceintuur omsluit nauw de taille.

Onze afbeeldingen vertoonen 'n paar origineele manieren voor het combineeren van tweeërlei stof. Vooreerst een creatie van het Parijsche modehuis Dupony-Magnin, een robe van dof zwart satijn, gegarneerd met zwarte tule en met 'n paar gespen van strass-steentjes. Bizonder origineel zijn de lange mouwen van dit toilet. In plaats

van tule kan men voor de garneering ook witte zijde nemen.

Een kleine zwarte cape, met groene zijde gevoerd en op den schouder vast gestrikt, voltooit dit toilet.

Vlot en jeugdig is het Parijsche model van Jenny in zwart en wit fantasie-fluweel. Men zou hier kun-

nen spreken van rok en blouse, wanneer niet het donkere fluweel van den rok verwerkt was in de manchetten der lange mouwen en in de halsgarneering, waar 'n biais van zwart fluweel om het wit geslingerd is, en wanneer de zwarte ceintuur, die zoo zwierig het middel omstrikt, niet met wit fluweel gevoerd was. Zóó als het nu is vormt het geheel een harmonieuze eenheid, welke nog wordt verhoogd door 'n langen zwart fluweelen mantel met wit bont.

Een geheel andere combinatie weer vormt het ensemble van onze derde afbeelding, een namiddag- of avondtoilet van blauw crêpe, gegarneerd met velvet van eenigszins donkerder tint. De rok heeft het nauwsluitende bovenstuk met daaronder de wijde golvingen, zooals de mode dat voorschrijft; en geheel origineel van coupe is het kleine bolero-manteltje met de hoge manchetten van zilverbrocaat.

Bij de nieuwe modellen voor namiddag en avond zijn creaties van lamé of glinsterend satijn, waarbij het materiaal geheel tot zijn recht komt door de allereenvoudigste coupe. Een prinsessemodel, bijv., hoog aan den hals met aangeknippte mouwen, welke zich naar den pols toe vernauwen en in 'n driehoekje over de hand vallen. Heel de japon is glad gehouden tot aan de knieën, waar ze in wijde golven neervalt.

Een ander model van dezelfde eenvoudige coupe heeft hoogopstaande pofmouwen, welke door laiton in hun model gehouden worden.

PAULA DEROSE.

Ensemble van blauw crêpe met garneering van blauw velvet. Blauw bolero-manteltje met hoge manchetten van zilverbrocaat.

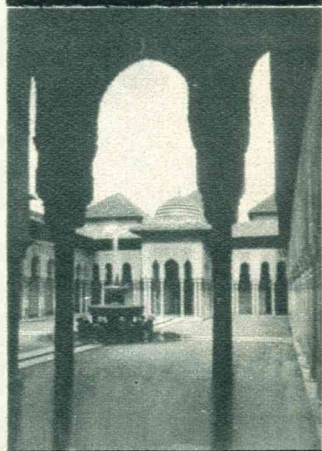
Een elegante combinatie van zwart en wit fantasie-fluweel.

Het is waar:

- 1** dat Spanje een schilderachtig en oorspronkelijk land is;
- 2** dat in de eeuwig azuren hemel van Spanje de zon gedurende lange uren zelfs in het hartje van den winter zijn natuur baadt en zijn frissche en vriendelijke steden doet uitkomen;
- 3** dat rassen en beschavingen in bonte afwisseling in Spanje hun sporen hebben achtergelaten, te herkennen in de gewoonten, kleederdrachten, gebruiken, dansen, gezangen en monumenten, getuigen van een brillante geschiedenis;
- 4** dat in Spanje de arabische kunst haar kostbaarste monumenten, die hun schoonheid ongeschonden bewaren in een overdadige schitterende natuur, achter heeft gelaten;
- 5** dat Spanje anders is, verrassend, aantrekkelijk, onvergetelijk;
- 6** dat Spanje is een kunstmuseum, waar geheele steden haar historisch uiterlijk bewaren; waar bewonderenswaardige prehistorische, phoenicische, romeinsche en middeleeuwsche overblijfselen in grooten getale voorkomen: waar alle stijlen — Romaansch, Gothisch, Mudéjar, Renaissance, Plateresk en Barok beschikken over onvergelykelijke werken;
- 7** dat zijn grond de meest verscheidene vruchten voortbrengt, daarbij geholpen door de zon van Spanje, een zon, die leven en kleur geeft aan de landschappen, die de bekoring van Spanje uitmaken;
- 8** dat het Spaansche volk, hartelijk en gastvrij, den bezoeker een vriendelijke en sympathieke ontvangst bereidt;
- 9** dat geen hoekje op de aarde beter en gunstiger is dan Spanje voor het doorbrengen van een prettige vakantie voor weinig geld.

PAARTJE UIT SEGOVIA

GRANADA

SPANJE ● SPANJE ● SPANJE ● SPANJE ● SPANJE ●

● SPANJE ● SPANJE ● SPANJE ● SPANJE ● SPANJE ●

MADRID

HERBERG

MADRID

S. SEBASTIAN

SEGOVIA

VROUW UIT SALAMANCA

Het is niet waar

- 1** dat Spanje een deel van Afrika is, dat men alleen in 't midden van den winter kan bezoeken. **Integendeel:** Een van de bekoringen van Spanje is, dat het zoo'n verscheidenheid in klimaat biedt. In Spanje kan men, in welk jaargetijde ook, naar verkiezing koude of warmte vinden. In Spanje zijn steden, waar het aangenaam is te baden midden in den winter in een lauwe, rustige en eeuwige blauwe zee. 's Zomers kan men er stranden vinden met een constant heerlijke temperatuur;
- 2** dat het duur is Spanje te bezoeken. **Integendeel:** alle touristen keeren uit Spanje terug verbaasd over de lage kosten voor levensonderhoud. Slechts f112.— zijn voldoende om gedurende 3 weken comfortabel in Spanje te reizen;
- 3** dat de Spaansche keuken zwaar te verteren en onaangenaam is. **Integendeel:** de Spaansche keuken is zeer gevarieerd en smakelijk, maar bovendien treft men in alle steden van eenige beteekenis de Fransche keuken aan behalve de eigen Spaansche keuken.
- 4** dat de reiziger in de Spaansche herbergen slechts dat vindt, wat hij zelf medebrengt. **Integendeel:** behalve uitstekende verschillende ranghotels vindt men overal voortreffelijke logementen, waar men heerlijk eten kan;
- 5** dat Spanje een achterlijk land is. **Integendeel:** geen land in Europa heeft betere wegen, spoorwegen, hotels. Een net van prachtige, gladde auto-wegen (8.000 KM), en 60.000 KM goed onderhouden straatwegen maken Spanje tot een paradijs van luxe; men kan er zowel in slaapwagens en Pullman-treinen, als in goedkope, hoewel toch altijd nog comfortabele treinen reizen, waarmee men een afstand van 3.000 KM in de eerste klas kan afleggen voor ongeveer 60 gulden. Zelfs in de kleinste steden treft men hotels aan, die elk modern comfort bieden en U uitstekend bereide, overvloedige maaltijden voorzetten.

PATRONATO NACIONAL DEL TURISMO, Madrid Medinaceli 2, en alle Nederlandsche reisbureaux en reisverenigingen geven gratis alle gewenschte inlichtingen over het reizen in Spanje, verbindingen, hotels etc.

SPANJE ● SPANJE ● SPANJE ● SPANJE ● SPANJE ●

Blauw Wit klopte op 2en Kerstdag het over alle linies falende Hermes D. V. S. met niet minder dan 5-0. Spelkiek uit dezen wedstrijd voor het doel van Hermes D. V. S.

Een goede prestatie van Blauw Wit. Zondag werd de Schiedamsche combinatie met 5-0 geklopt. Nog een spelmoment uit deze match.

Het programma, dat de K.N.V.B. op den tweeden Kerstdag heeft laten verwerken, was klein, doch de wedstrijden waren toch belangrijk genoeg om er nog even op terug te komen.

Allereerst zal elk rechtgeaard Amsterdammer zich wel hebben verheugd over het feit dat Blauw Wit voor de eerste maal in dit seizoen als overwinnaar uit het strijdperk is getreden. Reeds eenige malen hadden de zebra's de zegepraal geroken, doch verder dan tot een paar gelijke spelen had men het toch niet gebracht. Thans werd geen half werk geleverd, doch ging Hermes D.V.S. met niet minder dan 5-0 ten onder. Het Kerstmannetje heeft dus de Stadionclub wel goed bedacht.

In de tweede helft leefden de blauwwit getinte supporters ondanks alles toch weer even in angst en vreeze, daar het op een gegeven moment zoo duister werd, dat het scheen of de bijna spreek-

Het korfbalturnooi van Westerkwartier op het Van Beuningenplein. Spelmoment uit de match Westerkwartier-Blauw Wit. Westerkwartier scoort het derde en tevens beslissende doelpunt.

Onder geweldige belangstelling is Maandag te Haarlem de 2e klasse wedstrijd H. F. C.—D. W. S. gespeeld, welken de H. F. C.-ers met 3-2 wonnen. Kiekje tijdens het spel. Sloi heeft v. d. Meulen met een prachtige omhaal verrast.

woordelijk geworden pech ook ditmaal de zebra's zou achterhalen. Gelukkig behoefde de strijd niet te worden gestaakt.

Door Blauw Wit's overwinning gaat het geducht spannen in afdeling I. A.D.O., 't Gooi en ook Hermes D.V.S. houden Blauw Wit van zoo nabij gezelschap, dat de positie van dit drietal even precair is als die der zebra's.

In de andere afdeling was het treffen tusschen K.F.V. en V.U.C. belangrijk met betrekking tot de vraag wie hier de twijfelachtige eer zal genieten als hekkensluiter te mogen fungeeren.

V.U.C.'s papieren zijn door de nederlaag in de Koog vrij beduidend gedaald. Van K.F.C. kan worden gezegd dat het buiten gevaar is. De voor-sprong der Koogers op nummer laatst bedraagt zes punten en het is niet aan te nemen, dat deze achterstand in de resteerende 8 wedstrijden door de Hagenaars wordt ingeloopt.

Met V.U.C. zijn het hier West Frisia, Hilversum en Haarlem, die het meeste gevaar te duchten hebben.

De bijzonder belangrijke ontmoeting tusschen H.F.C. en D.W.S. in de tweede klasse B. is in een overwinning der Haarlemmers geëindigd, die nu zoo dicht bij het begeerde doel zijn gekomen, dat de titel hun wel niet meer zal ontgaan.

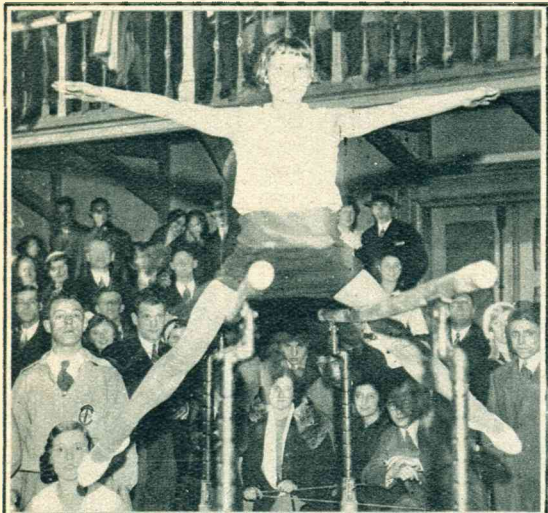
Dat good old H.F.C. in dit treffen meer heeft gekregen dan het toekwam, staat voor ons als een paal boven water. De D.W.S.-ers zijn nooit heel erg gelukkig geweest, doch ditmaal wezen de teekenen na de rust zoo in hun voordeel, dat elk oogenblik het winnende doelpunt voor de Polderbewoners kon worden verwacht. Dit bleef echter uit en eenige minuten voor het einde leverde één der sporadische H.F.C.-aanvallen dat op, waar bijna heel D.W.S. driekwartier lang het H.F.C.-doel voor had belegerd.

Zoo gaat ook ditmaal de titel hoogstwaarschijnlijk weer de neuzen der D.W.S.-ers voorbij.

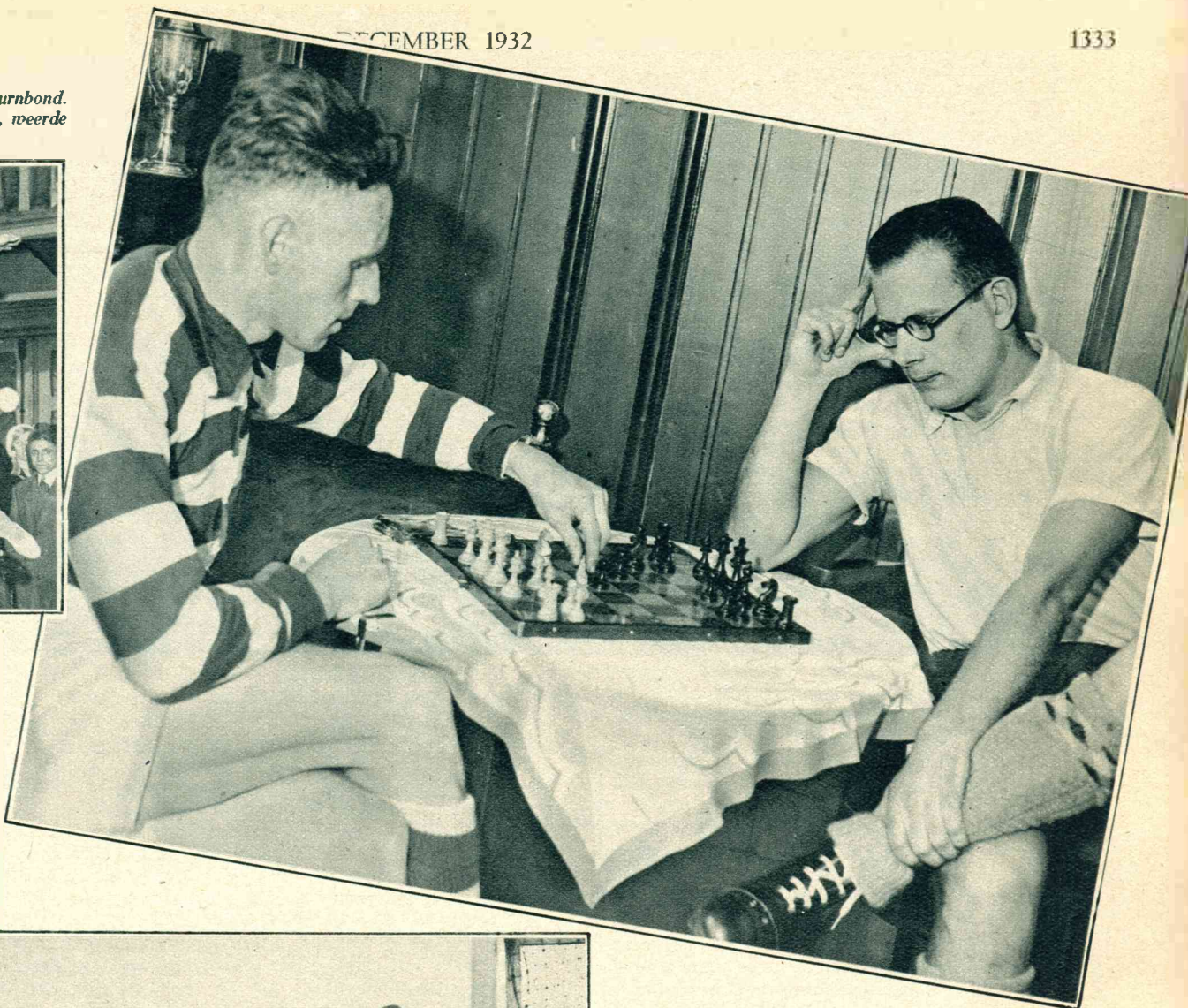
SPORT VAN ZONDAG

De stedenwedstrijden van den Amsterdamschen Turnbond. Mejuffrouw Wolzak, de Nederlandsche kampioene, weerde zich ook nu meer geducht.

want na hetgeen wij Maandag van D.W.S. zagen, zijn wij er van overtuigd, dat dit elftal zijn weg in de eerste klasse wel zal vinden. Twee flinke backs, een snelle aanval en een halflinie, waarin Huisman een speler is zooals er maar heel weinig in de eerste klasse rondloopen. Wij kennen dezen D.W.S. linkshalf al jaren en verwonderen er ons eigenlijk over hem nooit eens in een behoorlijken proefwedstrijd te hebben zien uitkomen.

Een vreemde ontmoeting. Voetballers en atleten achter het schaakbord. Dit vond Zaterdag j.l. in het clublokaal der A. V. 1925 aan het Nieuwediep plaats, waar Bl. Witters en A. V.-ers elkaar aan het bord troffen. Rechts Dr. Selman (A. V. 25) en links de Blauw-witter Prins. Een voetbalwedstrijd ging aan dit treffen vooraf.

De hockeywedstrijd tusschen Hilbersum en het Zuidelijk elftal (2-1). Foto tijdens een der vele aanvallen op het Zuidelijke doel.

De wedstrijd H. F. C.—D. W. S. Hoewel de Amsterdammers verloren, waren zij het meest in den aanval. Hierboven nog een moment door v. d. Meulen's heiligdom.

K. F. C. stelt zich door een overwinning op V. U. C. vrijwel in veiligheid. Kickje uit deze interessante ontmoeting in De Koog. De K. F. C.-doelman in actie.

Brekende golven.

HAPPY END

Door E. v. HOEK

De zee lag spiegelglad, maar verraderlijk loerend als de dood, onder den mantel der schemering uitgestrekt. Achter „The Brothers”, den grilligen rotskam die als 'n waarschuwend hand naar den hemel opgeheven is, had het al urenlang gerommeld en van den kant der Scilly-eilanden kwam een groote zwarte wolkenlap aandrijven. De meeuwen scheerden onrustig met hun witte buiken langs het dreigend-donkere watervlak, een zeker teeken dat er storm op til was en dat het Oudejaar, op het punt van scheiden, slechts voor het ongemeten geweld der natuurkrachten wijken zou.

In de seinkamer van de Semaphore van Kaap Lizard, tachtig voet boven den beganen grond, zat de oude Milton, de vuurtorenwachter, met de hand aan den seinsleutel van het telegraafstelsel. De waarschuwing van Greenwich: „Weest op uw hoede”, was al eenige uren geleden aan alle kustposten doorgegeven en elk oogenblik was het stormsein te verwachten.

Terwijl de hemel al donkerder en dreigender werd, tuurde Milton ongerust naar de zwarte wolkenmassa's, die zich hoog en breed op elkander stapelden tot gigantische bergen. Het openen en sluiten der deur deed hem zich plotseling omwenden.

„Het loopt mis met de „Josephine”, vader,” trad Phil Milton de seinkamer binnen.

Er lag een verschrikte vraag in den blik waarmee de oude man zijn zoon aankeek. Phil knikte met een somber gezicht en wees met een vluchtig gebaar naar ergens in de verte.

„Zij laat zich drijven als een kurk, zij zal dadelijk wel om hulp vragen,” vervolgde hij. Voor de oude Milton nog iets kon antwoorden, begon het sein-toestel te tikken.

„— — — — —” klonk het vlug en zeker.

Het was het oproep-teeken voor het vuur van Kaap Lizard en met geoffende hand werd het door Milton beantwoord.

„Hier Lizard K. Q. F. A., Lizard K. Q. F. A....” „Zware storm, gepaard aan onweer op handen,” meldde Greenwich.

Terwijl Milton de waarschuwing herhaalde en haar doorgaf aan Kaap Landsend, plaatste Phil zich voor den nachtkijker, waarmee hij minutenlang naar de dansende boordlichten van de „Josephine” bleef staren. Het kleine passagiersschip, afkomstig van Queenstown, was een uur geleden afgeleid van Kaap Landsend en dreef thans schijnbaar doelloos rond op anderhalve mijl afstand uit de kust. Milton bleef zijn zoon met gespannen verwachting aanzien en waagde het eindelijk het drukkende zwijgen te verbreken.

„Misschien durft ze Falmouth niet binnen te loopen met dit weer, Phil,” veronderstelde hij met een klank van hoop in zijn stem.

Phil Milton schudde bezorgd het hoofd en bijna tegelijk flitste de eerste bliksemstraal langs den donkeren hemel. Met een korte tuschenpoos volgde de donderslag en plotseling begon de zee te koken en te kolkten alsof zij door een beving van den bodem werd opgeheven en opgejaagd. Slechts een enkele seconde later schenen alle weerduivels te zijn losgebroken. De storm stak op met woedende kracht en de onheilspellende wolkengevaarten raasden langs den hemel als krankzinnige gorgonen. De bliksemstralen scheurden de kim op vier, vijf plaatsen tegelijk open en de donderslagen volgden elkander op met steeds kortere tuschenpoosen.

Zware storm in het Engelsch Kanaal: een nachtmerrrie van verschrikkingen, die elken zeevarende, hoe ruw en onverschillig ook, even doet huiveren en verbleeken bij de gedachte, hoe enorm groot en diep dit zeemansgraf aan de Engelsche kust is. Een hevige rukwind, die zich tegen de Semaphore te pletter stiet en huilend ineenscheen te zinken, deed de oude Milton verschrikt opstaan. Hij had in den loop van bijna een halve eeuw ontelbare stormen en orkanen meegemaakt en niemand wist beter dan hij welk een ellende en smart die brute natuurkrachten konden ontketen in het mensche-lijk hart.

Boven de bedrieglijke wateren, die tegelijk het leven en den dood op hun witgekopte golven meevorderden, zweefden de schimmen van vier van zijn kinderen. De zee had hem drie zonen ontnomen en een schoondochter, Phil's vrouw, die bij een plezier-vaart naar Eddystone was omgekomen. Nu restte hem nog een jongen en ook diens leven wist hij niet veilig voor de verraderlijke zee.

Een langgerekte fluittoon deed Milton haastig naar de koptelefoon grijpen. Phil stond onrustig op en keek zijn vader bezorgd aan, maar met een zucht van verlichting knikte de oude hem geruststellend toe.

„De passagiersschepen wisselen een Happy End,” legde hij uit.

Phil knikte en zette zich zwijgend voor den kijker, maar nog voor hij de „Josephine” in het gezichtsveld had, sprong hij weer overeind.

„— — — — —” tikte het seintoestel plotseling.

Het noodlottige „S.O.S.” werd tweemaal herhaald en vervolgens trilde het duidelijk door den

aether: „s.s. Josephine, een mijl bezuiden Kaap Lizard, S.O.S....”

Falmouth onderbrak plotseling het hulpgeroep met een verzoek aan de andere scheepszenders om te zwijgen, maar onmiddellijk daarna klonk het opnieuw: „S.O.S. s.s. Josephine, een mijl bezuiden Kaap Lizard, S.O.S., S.O.S....”

Bijna tegelijk schoot er langs den inktzwarten hemel een vurige slang omhoog, die door den storm werd aangegrepen en eenige honderden meters werd meegesleurd, voor zij in de kokende golven werd ondergedompeld.

Met drie passen stond Phil bij de deur van de seinkamer. Met een wilde beweging rukte hij haar open, maar plotseling keerde hij terug toen hij een kreet achter zich vernam. Eenige seconden lang keek hij zijn vader in het angstige gelaat en voor een oogenblik speelde er een wanhoopige glimlach om zijn lippen. Maar plotseling tot zichzelf komend stak hij hem de hand toe.

„Ik moet gaan, de anderen wachten al, vader,” sprak hij op vastberaden toon.

„Ja, je moet gaan,” beaamde de oude Milton schor en zijn zoon de hand drukkend, besloot hij met gebroken stem: „Wees voorzichtig, mijn jongen, en happy end, happy end....”

Het volgende oogenblik was hij alleen en snelde Phil Milton de ijzeren treden van de Semaphore af, om zijn post aan boord van de reddingsboot in te nemen.

De zee scheen veranderd te zijn in een enorm heuvelland, dat door een hevige aardbeving geteisterd werd. Golvende, bruisende bergen met witgekamde kruinen werden afgewisseld met kokende, luid-slurpende dalen als wijdgeopende monstermonden. Het loeien van den storm, onderbroken door den donder, maakte het onmogelijk elkander aan boord van de reddingsbarkas te verstaan en vastgeklemd aan alles wat maar eenig houvast bood, zag de kleine bemanning zich schier weerloos overgeleverd aan het geweld van den dood.

Tweemaal was de „Hope” door de woedende branding teruggeslagen voor zij in volle zee kon komen en nu, de „Josephine” naderend, zag iedereen in dat het onmogelijk was haar langszij te komen zonder verpletterd te worden. De lichten aan boord van het reddeloos verloren schip waren allang gedoofd en slechts door het oplaten van vuurpijlen kon de „Hope” nog haar plaats ten opzichte van de „Josephine” bepalen.

Phil Milton, achter het vuurpijltoestel geknielt, had reeds viermaal een pijl afgeschoten, waaraan de lijn bevestigd was die de reddende verbinding

TOT DE KLOK STILSTAAT

DOOR J. J. BELL

Niet tegenstaande de mooie en kostbare antieke meubileringsring gaf de kamer toch een gevoel van ruimte. De aangename warmte was te gelijkmatig, om alleen te kunnen ontstaan uit den vroolijken gloed in den ouderwetschen haard, die de hoofdgedachte scheen te zijn in het algemeene plan der meubileringsring. Ongeveer midden in de kamer stond een schrijftafel, zoo geplaatst dat de man, die in 'n ziekenstoel daar bij zat, met de minst mogelijke inspanning het hoofd kon wenden van het raam naar den haard. Hij leek 'n oud man, hoewel hij nauwelijks zestig was. Zijn haar en baard waren grijs. Hij was zeer mager, maar zijn hand, die in eenige documenten bladerde, was vast en zijn ingevallen oogen zagen verwonderlijk helder. Zijn beweeglijke bleke lippen deden een vriendelijken, zelfs teederen aard vermoeden, maar toch konden ze in het verborgen bitter en grimmig lachen. Dit was Christopher Craig, iemand zonder maatschappelijken rang of beteekenis. Toch had hij vijf jaar geleden de Kaapkolonie verlaten met een belangrijk vermogen in geld en aandelen en bovendien een half millioen aan diamanten. Dit was bekend aan twee personen, die op dit oogenblik op weg waren om hem te bezoeken. En hij wachtte op deze beide mannen, zijn vroegere vrienden en vertrouwde compagnons uit den ouden Zuid-Afrika-tijd, om hun mee te deelen, dat hij spoedig sterven zou.

Plotseling nam hij zijn pen en schreef zonder ophouden een half uur achter elkaar. Daarna scheen hij, even plotseling, niet verder te kunnen. Op hetzelfde oogenblik werd de deur geruischloos opengedaan, en een man van middelbaren leeftijd, in het zwart gekleed, met een glad geschoren, streng gezicht en haar dat begon te grijzen, kwam binnen en ging in de houding staan.

„Wat is er, Caw?”

„Monsieur Guidet is gereed, mijnheer.”

De heer scheen zich op te richten. „Zeg Guidet dat hij hier komt. Ik denk, dat hij je hulp nodig heeft.”

„Neemt u mij niet kwalijk, mijnheer, maar mag ik dokter Handyside nu niet gaan roepen?”

„Verdekseld, Caw! Doe wat je gezegd wordt.”

Caw boog zijn hoofd en ging weg. Het was juist twintig jaar geleden, dat Christopher Craig hem uit de goot had opgeraapt en hem de kans op een nieuw leven gaf, die de wereld hem scheen te ontzeggen.

Kort daarna kwam hij terug met monsieur Guidet. Zij liepen langzaam en voorzichtig, want zij droegen

Hieronder laten wij een gedeelte volgen van den nieuwen roman, welke deze week in de bekende serie van de Hollandsche Bibliotheek is uitgekomen. Wij kunnen dit werk met groote gerustheid aanbevelen, omdat wij bij voorbaat weten dat de lezers over dit verhaal buitengewoon tevreden zullen zijn. De redactie van de Hollandsche Bibliotheek spant zich steeds in haar publiek de beste romans te brengen welke verkrijgbaar zijn en ook deze roman zal voor zijn voorgangers stellig niet onderdoen. De interessante intrigue welke de schrijver gekozen heeft, boeit van het begin tot het einde. Het is een verhaal van avonturen, liefde en haat; in 't kort een boek, gelijk er tegenwoordig maar zeer weinig geschreven worden. Wij sporen U aan dit boek aan te koopen en zijn er van overtuigd, dat U ons oordeel in alle opzichten zult bevestigen. De prijs kan merkelyk geen bezwaar zijn: 17½ cent voor een ingenaaid, of 70 cent voor een gebonden exemplaar in prachtband. Onze bezorgers zijn verplicht U onze boeken geregeld aan te bieden. Franco toezending per post volgt na ontvangst van een postwissel groot 22½ of 80 cent resp. voor een ingenaaid exemplaar of een gebonden in luxe prachtband.

een zwaar en naar het leek breekbaar voorwerp tusschen hen in.

„Begin maar,” zei Christopher, „en waarschuw me als je klaar bent.” Hij sloot de oogen.

Er was bijna een uur verstreken, toen hij ze opende in antwoord op de stem van zijn huisknecht.

„Monsieur is klaar, mijnheer.”

Christopher Craig richtte zich plotseling op en nam 'n groote, dikke, gezegelde enveloppe uit een lade.

„Caw, neem je fiets en breng dit naar de post. Laat het stuk aantekenen. Geef Guidet een stoel — daar — neen, dichterbij. Zoo is het goed. Bestel een rijtuig om monsieur naar de boot te brengen. Ik heb wat met hem te bespreken, terwijl je weg bent.... monsieur, kom hier zitten.”

Toen Caw de kamer verliet, kwam de Fransman van zijn volbrachten arbeid om aan de uitnoodiging van zijn beschermheer te voldoen. Hij was een beweeglijk, gezet mannetje, dat vroolijk keek, niet tegenstaande hij met zijn gezin eenige maanden geleden droevige armoede had geleden. Hij lachte heel gelukkig, toen hij plaats nam op den stoel naast de schrijftafel. Hij zou nu het saldo van zijn rekening ontvangen, die volgens overeenkomst tweehonderd pond bedroeg.

Hij had daarvoor de klok en de kast gemaakt, die nu, volkomen sluitend, de nis in den muur vulden. Van buiten gezien was er niets ongewoons aan de klok. Het bovenste derde gedeelte van de kast bevatte het uurwerk. Het had een eenvoudige witte wijzerplaat. De wijzers stonden op twaalf uur. De kast was van dik spiegelglas, aan de hoeken verbonden door randen van verguld metaal. Er was geen sluiting zichtbaar, waarmee de kast kon geopend of gesloten worden. Het geheel zag er prachtig verzorgd uit. Alleen de slinger was versierd: met de bekende stralende zon, waarop diamanten waren aangebracht. Men kon zich voorstellen, hoe het zou schitteren als de slinger heen en weer ging.

Op het oogenblik was hij in rust. Hij werd tegen den rechterwand van de kast tegengehouden door een lus van zijden draad, dat door een klein gaatje in het glas was gestoken en aan een dun spijkertje in den hoek van de nis was vastgemaakt. Een knip met de schaar — de draad ingehaald — en het uurwerk zou loopen. Het eenige, werkelijk zonderlinge aan de heele zaak was het onderste derde gedeelte van de kast. Dit was gevuld met een dikke smaragd-groene vloeistof met een vreemde kleurwisseling. Onder de nis was een plaatje van ebbenhout aangebracht, waarop met

duidelijke letters stond: Gevaarlijk.

Christopher Craig sloeg zijn chèqueboek open. „Ik vertrouw er dus op, dat uw klok aan al de eischen van onze overeenkomst voldoet. Wilt u me uw woord daarop geven, monsieur?”

„Mr. Craig, ik geef u mijn woord van eer, dat de klok een jaar en een dag zal loopen; dat zij op den bepaalden dag, binnen twee uren vóór of ná het uur waarop zij aan den gang is gebracht, zal stilstaan; dat zij achtenveertig uren voor zij stilstaat een wekker zal doen afloopen; dat zij om twaalf uur in den middag en om middernacht zal slaan; en dat zij, als het op het laatst loopt....”

„Het is goed, monsieur.”

„Maar nog meer! Ik geef u meer dan mijn woord. De eer van mijn werk is mij veel waard. Ik verzoek u op het oogenblik slechts de helft van het geld te mogen ontvangen, en de andere helft als u met eigen oogen hebt gezien....”

„Ik ben tevreden. Ik vertrouw u, monsieur Guidet, want de klok zal niet eerder op gang gebracht worden voor ik weg ben.”

„Weg ben?” Het mannetje keek hem verbluft aan.

„Uw klok moet de wenschen van een overledene ten uitvoer brengen.”

„O!” Guidet begreep het ineens. Alle blijdschap verdween van z'n gezicht. Hij beschouwde dezen man, die hem uit een aantal sollicitanten, die op de advertentie hadden geschreven, had uitverkoren, als zijn weldoener, zijn redder. „Maar voorloopig nog niet, voorloopig nog niet!” riep hij ontroerd uit.

Christopher was getroffen. Het mannetje scheen geschokt te zijn, hoewel hij hem niet langer dan drie maanden kende. Maar toch had hij hem dagelijks opgezocht in de kamer, die hij Guidet voor zijn werk had aangewezen, en de beschermheer had belangstelling gekregen, zoowel voor den man zelf, als voor zijn genie.

Uitslag van de Prijsvraag uit het Premieboek „De verdwenen Erfgenome”

De gevraagde woorden zijn: *Mahonie, Stolp, Diana, Zeis, Heien, Rest, Drek, Cider, Vod en Voeg*. terwijl de geheele zin luidt:

Voorzichtigheid is de moeder van de porseleinkast.

Hoofdprijs, zijnde een open, eiken boekenkast viel ten deel aan: A. Brak, Alb. Cuypstraat 44, Zwolle. De overige prijzen f 2.50 elk, aan: W. Nijland, Lichtenvoordscheweg 9, Groenlo; A. F. Kriek, Hoogl. Kerkgracht 11, Leiden; Mej. A. v. Montfort, Kapel in 't Zand 126, Roermond; M. Regenhardt, Baronielaan 267, Breda; H. Meijboom, Rijksstraatweg 441, Haarlem (N); R. de Ree, J. P. Koenstraat 58, Utrecht;

Mej. S. H. Oetler, Kerkstraat 32a, Groningen; J. Reinders, Hoofdweg 1230, Nieuw Vennep; C. Verwaal, Vijverstraat 4, Gouda; T. Schrap, Bergakkerweg, Nunspeet; A. Frederiks, Steinstraat 2, Vlaardingen; L. Dode-mont, Trompstraat 28, Nijmegen; Mevr. van Lunestorf-Wallenburg, Lavendelstraat 17, Hilversum; G. v. Dalen, Dortmansloep 6, Vlissingen; Mevr. de Wit, Vijzelstraat 29 bv., Amsterdam (C); W. v. d. Linden, Hoog-Blokland; C. Guttman, Celebesstraat 14, Leeuwarden; J. Jacobs-Lafleur, Houthemerweg 22, Valkenburg; J. H. Halstein, Vogelzang 11, Drachten; L. v. Kuijk, Ploegstraat 167, Ginneken.

De Godin der duizend Katten

DOOR
LUDWIG VON WOHL

Hou op met dat stomme geginnik," snauwde ik boos. „'t Is hier werkelijk geen situatie om te lachen. Ik zou alleen willen weten, of Nymet Teridek ons nog op 't oogenblik van haar dood in een val gelokt heeft, of dat ze er zelf niets van wist. Die rotsblokken komen in elk geval niet toevallig naar beneden. Er moet het een of andere kunstige samenstel zijn...."

De Zweed lachte nog altijd.

„Maar kerel, Norten! dat komt er toch allemaal niet opaan! Eén ding is maar duidelijk: nu moeten we hier een weg, die verder gaat, vinden, en ik heb absoluut het gevoel, alsof we dien ook zullen vinden."

„Vooruit dan maar," zei ik berustend.

En toen begon ik de wanden nog eens bij centimeters tegelijk te onderzoeken.

Timskjöld had gelijk, er bestond geen andere mogelijkheid. Als we een weg hadden gegraven over het eerste rotsblok heen — wanneer dat tenminste lukte — dan zouden we heel zeker geen tijd en kracht meer gehad hebben om ook nog over het tweede heen te komen. Een mensch komt tamelijk gauw om door dorst....

„Maak een beetje voort, Norten," zei de Zweed goedmoedelijk. „We hebben nog maar anderhalve kaars."

„Dank u wel voor de vriendelijke kennisgeving."

„Tot uw dienst."

De met hiërogliefen bedekte steenen konden niet naar boven, naar beneden of opzij geschoven worden. Verder was er alleen gladde steen, waar-schijnlijk was er dus geen deur.

Ik ging zitten en dacht na.

Timskjöld zat stil als een rotsblok. Maar ik wist, dat hij van binnen allesbehalve stil en rustig was. Minder om zichzelf dan om Edith Hilgen.

Hier liet hij zijn ware karakter zien: rechtuit, moedig, echt mannelijk. Een prachtige kerel.

Ik zat dus en dacht na. Hoe kwam het, dat het rotsblok naar beneden was gekomen? Hadden ze ons ontdekt en wilden ze ons op deze manier onschadelijk maken? Niet onmogelijk.

Maar het was evengoed mogelijk, dat we bij het kruipen een of ander mechaniek hadden doen werken, waardoor de steenen bewogen werden.

Wie kan al die listen en trucs van de oude Egyptenaren kennen?

Mijn eenvoudige, gezonde menschenverstand zei me, dat hier volgens de logica niet het eind van de mollengang kon wezen. Want voor deze kleine cel, die niet eens groot genoeg was om een mummie in liggende houding te bevatten, zou de lange gang geen reden van bestaan gehad hebben. Ik ben er zeker van, dat Timskjöld dezelfde gedachten had. Hij knipperde voortdurend met zijn oogen alsof hij zijn hersens inspande. Plotseling spitste ik de ooren. Wat was dat voor een geluid geweest?

Langgerekt — klagend.

Ook Timskjöld had iets gehoord.

Ik bevestigde de twee kaarsstompjes, die we nog hadden, in de lantaarn en ging nog eens de hiërogliefen na. Aan de eene, iets dat leek op een vogel met allerlei kronkels, was de rand een beetje brokkelig. Ik krabde er even aan en er viel wat steengruis naar beneden. En toen zag ik, dat er een fijne lijn, zoo smal als een haar, om de hiëroglief heenliep en terstond kreeg ik een idee:

Schuiven en trekken had niets gegeven, misschien moest er gedrukt worden?

Ik drukte dus, eerst zachtjes, toen met alle kracht. Nu vielen er brokjes af op de heele linie. Maar de steen zat nog vast.

„Hou op, Norten," zei Timskjöld. „Je zult nog het gebergte indrukken."

„Help liever mee, inplaats van slechte moppen te tappen," blies ik. „Druk — druk! Ik geloof, dat ik het nu gevonden heb!"

Toen drukte hij mee, en hoe!

Hij was akelig sterk.

Plotseling gaf de heele, misschien een vierkanten meter groote steenen plaat mee en viel met een knal als een kanonschot naar binnen. Ik klauterde de opening in. Timskjöld schoof mij zonder veel plichtplegingen voor zich uit en volgde zelf. En toen gingen we allebei zitten en keken stomverbaasd rond.

We waren in een tamelijk ruime zaal, die in de rots was uitgehakt of door springstof gemaakt. In een hoek stond een platte schaal met brandend pek, en de duistere vlam daarvan vormde de enige verlichting. Ze wierp haar trillend schijnsel op het steenen lichaam van een reusachtige figuur, die misschien vijf meter hoog was, en met haar hoofd tot aan 't plafond reikte. Het was een vrouwenfiguur en zij had als hoofd een kattenkop.

En aan de voeten van deze figuur slopen, blezen, gromden.... katten. Duizenden katten, leek het wel. Het waren groote, groengrijze of geelachtige dieren, met reusachtige ronde oogen.

Ze hadden zich bij ons binnendringen volstrekt niet schuw teruggetrokken, neen, ze liepen vrij rond, zonder eenig teeken van angst.

Ze moesten gewend zijn aan menschen, die hun geen kwaad deden. „Bubastis", fluisterde ik rade-loos.

„De kattengodin, de oeroude Egyptische godin! Dat is een vondst, Timskjöld...."

Maar de Zweed uitte een schorren kreet en stormde vooruit. Ik keek hem na, en meteen was ik achter hem aan. Daar lag een wonderlijke gedaante als op een pronkbed uitgestrekt. Het was Edith Hilgen.

Ze hadden haar een lang, nauw gewaad aange-trokken — om haar voorhoofd was een eigenaardig kronkelende gouden band. Aan haar voeten had zij sandalen.

Haar gezicht was verbazend ingevallen, bijna als van een doode.

Ze lag volkomen roerloos.

Timskjöld had zich over haar heen geworpen en sprak geen woord. Maar zijn schouders schokten.

Toen hij opkeek stroomden de tranen over zijn gezicht. „Die vervloekte schurken," fluisterde hij. „Ze is dood, Norten."

XIII. 'T ZOU HET BESTE WEZEN, ALS U GEDROOMD HAD.

Ik tastte naar haar hart.

Haar huid was koel en zacht, maar niet werke-lijk koud als bij een doode.

Daarentegen was er niets te merken van kloppen en ik begon al te denken dat de Zweed gelijk had, toen ik toch iets bespeurde. Ik luisterde nog eens.

Ja — daar was het weer, maar heel zwak en met eindeloos schijnende tusschenpoozen.

„Ze leeft," zei ik.

Timskjöld staarde eerst naar het meisje en toen naar mij.

„Leeft ze?... leeft...."

Ik maakte haar mond open, waar ik tamelijk veel kracht voor noodig had.

Op haar tong lag een geelachtig balletje, dat ik wegnam. Het rook naar hars.

Daardoor was ik opmerksaam gemaakt (Slot) en vond nu ook kleine geelachtige balletjes in haar neus en ooren, en die haalde ik er ook uit.

Daarna pakte ik haar bij haar armen en begon met de kunstmatige ademhaling. Dat duurde ongeveer een kwartier, toen werd ze wakker en keek met groote verbaasde oogen om zich heen.

Met een kreet van vreugde trok ze Timskjöld naar zich toe en in zijn armen begon ze te snikken zonder ophouden. Ik liet ze maar samen en ging de zaal wat nader bekijken.

Er gingen steenen treden naar het plafond.

„Daar moet toch een weg naar buiten leiden," zei ik.

Timskjöld en Edith Hilgen keken op.

Maar op dit oogenblik weerklonk een gedempte, zeldzaam boosaardig klinkende toon, als van een gong.

Ik zag dat Edith Hilgen in elkaar kromp.

„Wat heb je?" vroeg Timskjöld, terwijl ik plotseling het gevoel van een naderend gevaar had, zoo sterk en duidelijk als nog nooit in mijn leven.

„Ze komen," riep Edith Hilgen. „Red me.... red me.... ik wil niet sterven.... ik wil niet sterven...."

Zij was half bewusteloos van angst.

„Loop de trap op, Timskjöld," brulde ik. „Ik zal je terugtocht wel dekken."

Hij bukte, nam het meisje op zijn armen en rende de steenen trappen op.

Alle katten hadden hun ooren gespitst, toen de gongtoon geklonken had. Nu liepen ze alle op één hoop, 't was een warboel van pooten, koppen en wildslaande staarten. De Meesteres der heilige dieren, schoot mij te binnen. Had de Bubastis-verering der oude Egyptenaren zich hier in den een of anderen, misschien met Koranwijsheid en woest negerbijgeloof vermengd en vorm gehandhaafd?

Ik had niet veel tijd om erover te peinen.

Er volgde een tweede gongtoon, die lang naklonk. En op 't zelfde oogenblik steeg er iets als een spook uit den grond op. Daar moest een onzichtbaar valluik wezen.

Nu flikkerde het licht van de pan met brandend pek over het spooksel en ik herkende Mahmoed Bey. Hij droeg een lang, donker gewaad en in plaats van zijn fez een tulband.

In het schemerdonker van de hal gloeiden zijn oogen groenachtig als die van de katten, die zich om hem verzamelden en alle naar mij schenen te staren.

Van boven klonk Timskjöld's stem.

„Norten, Norten.... loop dan toch.... red jezelf toch...."

Ik wilde loopen, ik wilde mezelf redden. Ik voelde duidelijk, dat ik me hier in een geweldig, afschuwelijk gevaar bevond, waar ik niet tegen op kon. Maar mijn beenen waren als verlamd, als van lood. Ik stond als aan den grond genageld.

Van uit de verte hoorde ik de stemmen van mijn eigen gedachten.

Mahmoed Bey? Hier? Nu al? En alleen? Wat wist hij?

Ik kwam er niet toe om verder te denken. Achter Mahmoed Bey verscheen uit de diepte de eene man na den ander. Ze schenen gelukkig even ver-rast als ik. Ze aarzelden. Toen trok ik mijn browning uit mijn zak.

„Geen beweging!"

Ik schreeuwde als een gek, ik had ieder gevoel voor maat verloren. Het schalde vreeselijk in die vervloekte steenen zaal.

Ze aarzelden nog.

Mahmoed Bey keek mij met glinsterende oogen aan. Hij scheen na te denken.

N.Y. MAGAZIJN DE BYENKORF

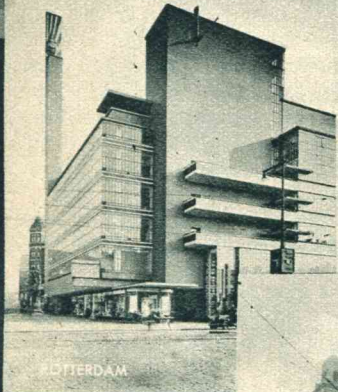

Onze Magazijnen te Amsterdam, Den Haag en Rotterdam zijn de grootste, best gesorteerde en meest modern ingerichte in Nederland.

Door concentratie van den inkoop zijn onze verkoop-prijzen uiterst laag gesteld.

Ruim 80 verschillende verkoopafdeelingen, Lunchroom, Daktuin ¹⁾, Leesbibliotheek, Rijkspost-, Telefoon- en Telegraafkantoor, Bagagedepot van de Nederl. Spoorwegen, Eigen Auto-besteldienst, Kapsalon ²⁾ enz.

¹⁾ Alleen in Den Haag en Rotterdam.
²⁾ Alleen in Rotterdam.

AMSTERDAM DEN HAAG ROTTERDAM

Zijn Uw Handen ruw of rood, verzorg ze dan met

PUROL
verzacht-geneest

30ct.

Bij Apoth. en Drogisten

Dr. H. NANNING's Zetpillen tegen Aambeien

werken pijnstillend en genezen in korten tijd de ontstoken slijmvliezen. De

maakt het inbrengen zeer gemakkelijk. Verkrijgbaar bij alle Apothekers en Drogisten à f 1.75 per doosje van 12 stuks.

Levensverzekering-Mij. „HAARLEM” Haarlem - Wilsonsplein 11 - Opgericht 1873

Sluit alle soorten Levens-, Pensioenen- en Volksverzekeringen

INTEEKENBILJET

Ondergeteekende verklaart zich hiermede te abonneeren op „De Stad Amsterdam” à $\frac{f 1.62^5}{\text{per drie maanden}}$ ¹⁾
 $\frac{f 0.12^5}{\text{per week}}$

¹⁾ Doorhalen wat niet verlangd wordt.

Naam

Adres

Bovenstaand inteeckenbiljet s.v.p. na invulling afgeven aan ons Bureau, N.Z. Voorburgwal 262, of per post toezenden in open enveloppe met postzegel van 1½ cent gefrankeerd.

De Administratie van „DE STAD AMSTERDAM”
N.Z. VOORBURGWAL 262

HET HANGENDE BLEEKVELD

Een straatje in Genua, waar de zon maar enkele uren van den dag doordringt; maar dan schijnt zij ook zó fel, dat deze korte tijd voldoende is om er de heele wasch in te drogen.

De voorbereidingen.

Ik richtte mij tot hem, maar lette scherp op iedere beweging van zijn volgelingen.

„Mahmoed Bey, ik ben verrast, u hier te vinden. ik wil tot uw eer aannemen, dat u van dat, wat hier gebeuren moest, niets bepaalds wist...”

Ik sprak Engelsch, met opzet, ik wilde een scheiding maken tusschen hem en de half krankzinnige aanhangers der secte.

Wanneer ik hem behandelde, alsof we elkaar ontmoet hadden op het Opera Square in Cairo, in plaats van in dezen onderaardschen tempel, dan zou hij misschien met zich laten praten. Ik had maar zes schoten op mijn revolver, en er zou daarna geen tijd meer wezen om te laden.

Maar daar beneden zaten minstens een paar dozijn mannen, ik hoorde hun ongeduldige stemmen, en zag, dat de vorsten kalmeerende gebaren maakten.

„Beveel aan deze menschen, om zich terug te trekken en komt u alleen. Dan zult u me den uitgang wijzen.”

Hij antwoordde niet.

„Mahmoed Bey. Ik heb groeten aan u over te brengen, groeten van uw vrouw. Ze is gisteravond door die gekken achter u doodgeschoten, weet u dat?”

Nog steeds antwoordde hij niet.

Wat ging er in 's hemelsnaam om in het hoofd van dezen man? Dat kon geen mensch begripen.

Een man, die alle hoofdsteden van Europa kende, vloeiend Fransch en Engelsch sprak, die thuis was in de eerste kringen, een grand-seigneur, en lid, hoofd misschien, van een secte! Toch — hij moest naar rede luisteren. Als hij niet werkelijk half krankzinnig was, zooals zijn volgelingen, moest het toch mogelijk wezen, met hem te praten.

Den dood van zijn vrouw scheen hij vernomen

te hebben — of deze liet hem onverschillig.

Dus een laatste poging:

„Misschien was u reeds bekend, wat ik zooeven gezegd heb,” begon ik weer op zoo koel mogelijken toon. „Maar één ding heeft u toch misschien niet geweten: dat het offer voor de hoogst onheilige godin een goede bekende van u moest worden, een dame, tegen wie u in Cairo beleefder was, dan Nymet Teridek graag zag. Vergeef, als 't u blijft, deze inmenging in uw particuliere aangelegenheden, Mahmoed Bey. Ik spreek van Miss Hilgen.”

Ik bestudeerde hem nauwlettend.

Hij vertrok geen spier, niets verried, dat hij dezen naam ooit gehoord had.

Ik had het vreeselijke gevoel, dat ik droomde, dat ik in den droom met een wapen, dat steeds weigerde, vocht tegen een hoonend zwijgenden tegenstander, b.v. met een sabel, die zacht en als gummi werd zodra men er een slag mee gaf....

Ik verloor-mijn geduld.

„Beveel nu aan deze idioten, om zich terug te trekken,” zei ik woedend. „U schijnt uw Europeesche manieren totaal verloren te hebben. Ik zal ze u wel weer bijbrengen. Weg met die lui — ik tel tot drie....”

Van boven kwam Timskjöld's stem.

„Norten — leef je nog? Hierheen....”

„Direct,” brulde ik. „Een.... twee....”

Mahmoed Bey klapte in zijn handen.

Hij riep iets, dat ik niet verstond.

Er ritselde iets achter mij.

„De katten,” dacht ik, maar ik keek toch om... en juist dat wilde hij.

Twee, drie kerels sprongen uit het luik in den grond en renden op mij af.

En achter hen volgde nu een heele menigte... Ik sprong achteruit en schoot. Het schot dreunde

in de ruimte en de kerels gilden als duivels.

Ik schoot nog eens en snelde naar de trap.

Er suiste iets langs me heen, ik geloof een mes. Ik bereikte de trap, vloog de treden op.

Ze hadden geen schietwapens, dat was mijn geluk. Anders zou ik doorzeefd zijn geworden. Maar ze vlogen achter mij aan, ik moest nog eens schieten.

„Timskjöld?”

„Hier, Norton, maak toch voort!”

Een deur — een nauwe ruimte.

„Deur dicht,” schreeuwde ik.

„Gaat niet. 't Is maar een rotsspleet.”

„Dan dekking zoeken. Er zijn minstens dertig of veertig kerels. Wat is dat daar?”

We waren in een klein, vierkant kamertje, waarin een hoop rommel lag, potten, pekkransen, opgestapeld hout.

„Weet ik niet, maar daar boven is een luik, schijnt het.” Ik wilde naar boven kijken, maar daar kwamen ze al de trap op, voorover gebogen, ze hadden bijna allen messen. Wij schoten een paar maal.

Het meisje zat in een hoek en had haar handen voor haar gezicht.

Dertig, veertig? Er waren er meer dan zestig daar beneden.

„Hoeveel schoten heb je nog, Timskjöld?”

„Drie, en drie reservepatronen. En jij?”

„Twintig reserve. Smijt dien rommel hier naar beneden.”

Gelukkig aarzelden de fanatiekelingen nog even. Want ze hadden ons eenvoudig kunnen platdrukken

„Norten, 'k heb een idee!”

De Zweed stak een lucifer aan en hield hem tegen een van de pekkransen. Het ding brandde terstond, en hij gooide het met een boog de trap af.

Beneden in de zaal verried een gebrul, dat hij geraakt had. Ik gooide een tweeden krans, en nu konden we de kerels tenminste overzien.

Timskjöld gooide alles, wat hij vond, de trap af, een verroesten ouden kandelaar, dien ik op ieder ander oogenblik dolgraag eens goed bekeken had, en een paar van de houtblokken, en de smalle potten met lange halzen. 't Was natuurlijk volkomen onzin, maar hij was woedend, hij moest met iets gooien....

Toen gebeurde er iets ontzettends.

De potten — het waren er drie, en hij had ze vlug achter elkaar naar beneden gesmeten — de potten barstten, een wonderlijke, grijsachtig-gele massa kwam eruit, liep over den vloer, naar den eenen pekkran toe.

Ik hoorde een schreeuw en zag Mahmoed Bey zich op den krans werpen. Met zijn handen greep hij in de vlam, wilde den krans wegtrekken, maar de massa had hem al bereikt, een inktachtige vlam schoot wel een meter hoog op met sissend geluid, en in de volgende seconde scheen de heele zaal in vlammen te staan....

Er weerklonken geluiden, zooals ik ze nog nooit gehoord had, en ik smeek God, dat ik ze nooit

meer zal hoeven hooren. Een verzengende hitte sloeg naar boven.

„Grieksch vuur,” zei ik met schorre stem. „Die daar beneden zijn verloren.”

„Wat voor vuur?”

„Grieksch vuur, Timskjöld. Het is onbluschaar. Het brandt, naar ze zeggen, zelfs onder water door. Een uitvinding uit den ouden tijd, 't recept is verloren gegaan, 'k heb geen flauw vermoeden, hoe ze daar hier aankomen. Ontzettend, wat is het heet....”

We hijgden.

„Het luik, Timskjöld, we moeten hieruit! Anders stikken we.”

Het luik lag tamelijk hoog.

„Sta gebukt, Timskjöld.”

Ik sprong op zijn schouders en stootte het ding met alle kracht naar boven, 't gaf mee, ik schreeuwde van vreugde, heesch me door de opening en zat in het zand. In de open lucht. Ik zag sterren boven me. Nooit in mijn leven heb ik zoo mooie sterren gezien.

Het luik was een steenen deksel, alleen dun met zand bedekt, een geheime ingang, zooals er waarschijnlijk vele waren.

„Hallo, til het meisje naar boven.”

„Ze is bewusteloos, Norten.”

„Ze zal direct bijkomen. Vooruit! Ik moet haar twee armen hebben. Goed zoo....”

Ik trok haar lichaam, dat zoo licht was als een veer, naar de oppervlakte.

„Nu jij, Timskjöld, spring, zet je schrap tegen den muur, die is stevig, van steen — zoo — nog eens....”

Ik kreeg zijn hand te pakken, en hield vast. Hij was geweldig zwaar. Maar hij zette zich behendig schrap tegen den rotswand, kreeg daar een steunpunt, ik kon zijn linkerarm grijpen, trok dien bijna uit het lid — en toen lagen we naast elkaar in het zand, hijgend, niet in staat tot de minste beweging.

Uit de ronde opening kwam een dun straaltje rook te voorschijn.

„De hel,” bracht Timskjöld met moeite uit.

Ik knikte alleen.

Ik zat met kapitein Hicks van de Schotsche Hooglanders bij Groppi. Om ons heen zaten elegante dames kleurig ijs te eten, 't beste dat men in Cairo krijgen kon. Groppi is beroemd daarvoor. Het was net zooals in Parijs bij Ciro of in een ander chic café.

Ik had deze plek gekozen om Hicks te vertellen over mijn Egyptische avonturen. De kapitein was een ferme, bruingebrande kerel. Hij hoorde alles aan, zonder eenige emotie. Ik wist van vroeger, dat hij een van de beste kenners van dit zonderlinge land was, misschien had hij al vaker iets dergelijks gehoord en verwonderde zich werkelijk over niets meer!

„Toen bent u vermoedelijk met den eersten trein vertrokken?” vroeg hij tenslotte.

„Dat zijn we — alle drie, Hicks. Wij konden niet vlug genoeg pakken — we voelden ons pas op ons gemak, toen de trein reed.... en ook toen nog niet heelmaal. Nu weet u alles. Ik heb het u verteld. U en uw regeering kunt nu handelen, zooals het u goeddunkt.”

„U wilde toch iets beleven,” zei hij. „Wel, u hebt iets beleefd. Of dat denkt u tenminste.”

„Hoe bedoelt u dat, Hicks?”

„Nu, ik denk, dat het 't beste zou wezen als u dat alles gedroomd had.”

„Gedroomd?”

„Just that! „Tsar”, ontvoering van jonge meisjes, geheime Bubastisvereering, Grieksch vuur, Mahmoed Bey, — alles gedroomd. Gelooft me, dat zou het beste wezen!”

We keken elkaar aan.

Ik begreep hem.

„We kunnen nu zulke dingen niet gebruiken,” zei kapitein Hicks.

„Maar Timskjöld — en zijn verloofde?”

„Zijn al vertrokken.”

„Wat! We hebben afgesproken, elkaar vanavond te ontmoeten in het Shephard-hotel!”

„U zult thuis een brief vinden, waaruit u zien zult, dat ze haastig vertrekken moesten.”

Hicks glimlachte niet.

„Ze zouden te veel hebben rondverteld. We kunnen dat nu niet gebruiken,” herhaalde hij. „Bij u is dat wat anders. Toch zou ik u ook raden, in uw eigen belang, om, laten we zeggen, een of twee jaar niet hierheen te komen. Die lui zijn misschien talrijker dan u denkt. De kattengeschiedenis is mogelijk maar een romantisch dekmanteltje voor veel prozaïscher, maar daarom niet minder misdadige dingen....”

„Goed,” zei ik, en ik had volkomen genoeg van alle geheimzinnigheid. „Ik ga morgen vroeg. De „Esperia” gaat om een uur naar Genua.”

Kapitein Hicks klopte zijn pijp uit.

„De „Esperia” is een mooie boot,” zei hij ernstig. „Ik wou u die juist voorstellen. Hallo — kellner — betalen.”

EINDE.

De eerste dronk.

Licht in een duistere zaak....

Men zou gratis geheel Amsterdam schitterend kunnen verlichten met het aantal kilowatturen, dat door zoogenaamd „goedkoope” lampen ieder jaar in Nederland onnut verspild wordt.

Thans zijn bij duizenden lichtverbruikers metingen met den hierbij afgebeelden Photometer verricht. Metingen, die even zoovele malen zonneklaar aantoonen, dat die zoogenaamd „goedkoope” lampen in de meeste gevallen nog te duur zouden zijn als ze cadeau werden gegeven, verpakt in een bankbiljet van tien gulden!

Wij zijn bereid iederen lichtverbruiker, die minstens 12 lampen per jaar gebruikt, zelf metingen met het hierbij afgebeelde apparaat te laten verrichten, waarbij hem in één oogopslag zal worden aangetoond, welke enorme voordeelen Philipslampen in het gebruik opleveren.

COUPON

(inullen wat verlangd wordt)

Aan de N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken, Verkoopafdeling Nederland en Koloniën, EINDHOVEN.

Verzoek mij Uw boekje over een doelmatige en economische verlichting: „Licht in Uwe woning” gratis en franco te doen toekomen.

Naam: _____

Adres: _____

Aan de N.V. Philips' Gloeilampenfabrieken, Verkoopafdeling Nederland en Koloniën, EINDHOVEN.

Verzoek bij mij als verbruiker van minstens twaalf lampen per jaar, een lichtmeting te doen verrichten.

Naam: _____

Adres: _____

PHILIPSlampen besparen méér op Uw stroomrekening dan haar aanschaffingsprijs bedraagt.

ABONNEERT U OP DIT BLAD

MIJNHARDT'S
laxeer-tabletten
werken
zacht en zeker

Een Reclame-begroting is niet volledig, wanneer

DE STAD
AMSTERDAM

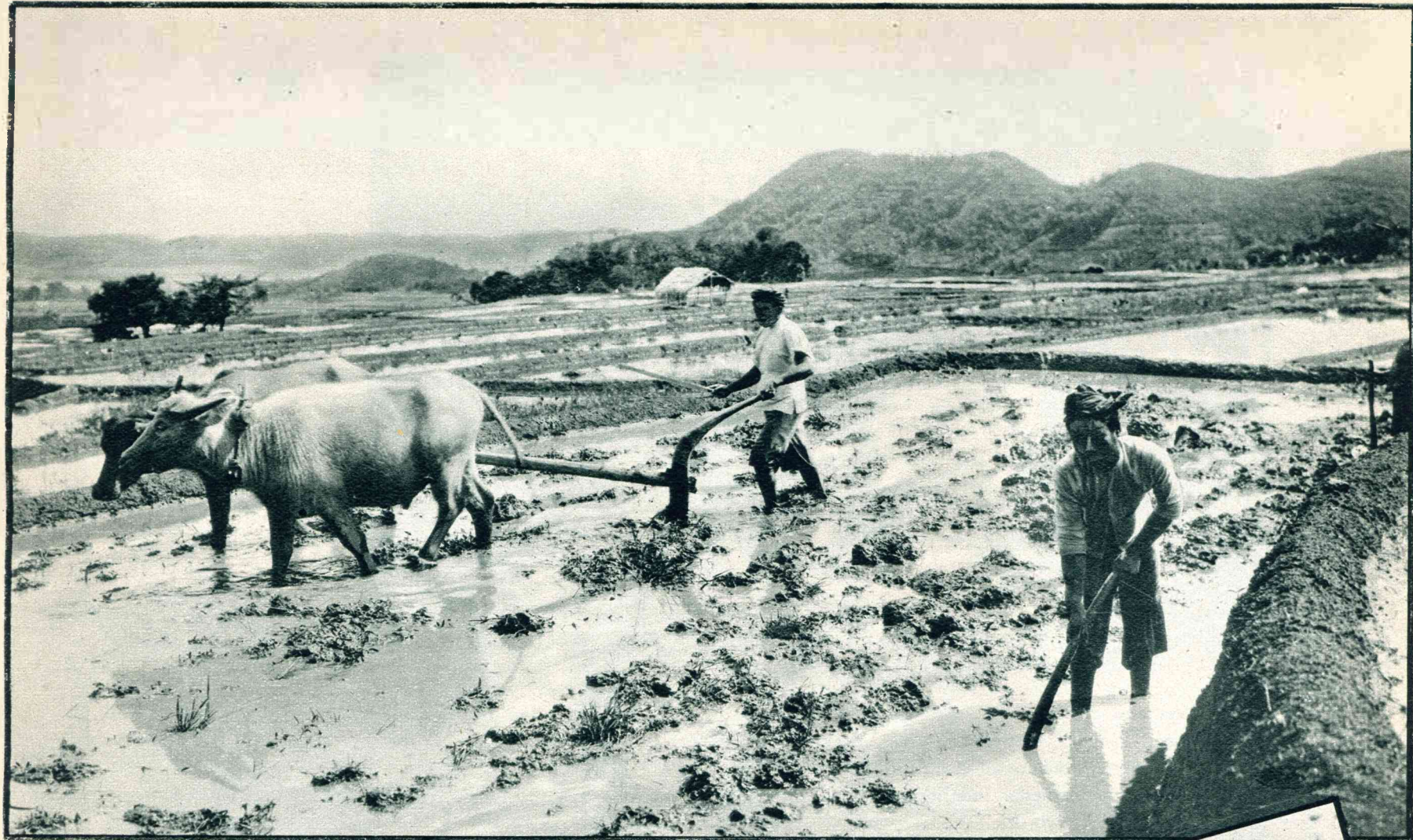
niet bij de bladen is opgenomen

BOOM'SAAMBEIENZALFBOOM'S

Aambeien

In- en uitwendige, zoowel bloedende als blinde aambeien worden krachtig bestreden door **Aambeienzalf Boom**. Het jeuken bedaart spoedig. Alleen echt zoo de verpakking is voorzien van bijstaand fabrieksmerk. - Verkrijgbaar in Apotheken en Drogistwinkels à f 0.90 per potje

BOOM'SAAMBEIENZALFBOOM'S

Het ploegen van de savah met behulp van ossen en het gelijkmaken van den bevoeden grond met de patjol.

NATTE RIJSTBOUW

De bibit wordt van de kweekbedden naar de rijstvelden vervoerd voor den definitieven aanplant.

Een mooi complex savahs nabij Poeloe Sangkar in de residentie Djambi.

De rijst, die wij op onze tafels zien, is de gepelde en glad gepolijste k rrel van een eenjarig, grasachtig gewas, en eenigszins verwant aan onze graansoorten. Het museum te Calcutta bezit alléén uit Britsch-Indië reeds ruim 1100 rijstsoorten en bovendien nog 300 soorten uit andere streken.

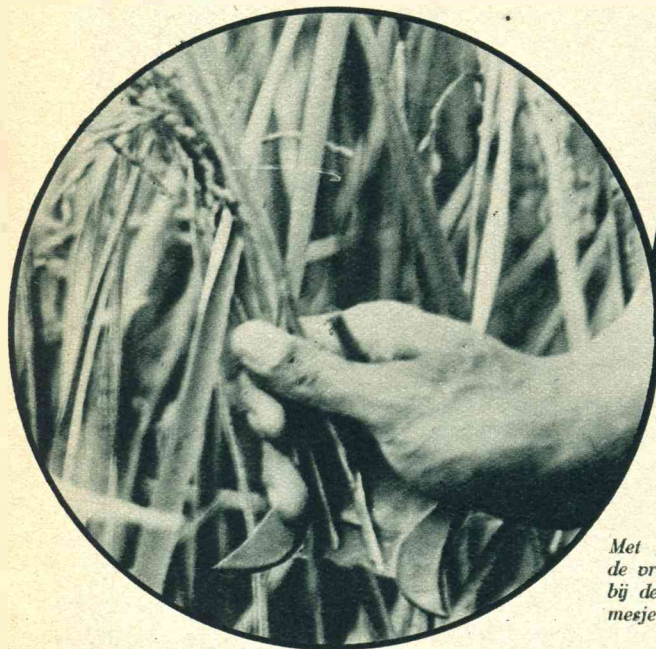
De meeste rijstgewassen zijn moerasplanten en groeien het best in vochtigen bodem en onder een zomerwarmte van 29 graden Celsius. Zodoende worden zij het meest geteeld in vlakten of op hellingen, die gemakkelijk en regelmatig bevoloed kunnen worden — vaak door middel van groot-scheepsche en kostbare irrigatiesystemen.

In kweekbedden ($\frac{1}{8}$ — $\frac{1}{10}$ der te beplanten oppervlakte), wordt de rijst gezaaid, waar zij gedurende eenige weken kiemen moet. Onder-tusschen worden de verdere rijstvelden (savahs) grondig geploegd en geëgd (alles onder voortdu-rende bevoeiing) en daarna worden de kiemen, de zgn. bibit, overgeplant. Drie maanden lang groeit de halm, die van een tot anderhalven meter lang wordt. Dan gaan de korrels rijpen in de

aren van dertig tot honderd korrels. Tijdens dat rijpen wordt de sawah niet meer bevoeid.

Het is op vele plaatsen mogelijk twee oogsten per jaar te verkrijgen, daar het geheele proces in vijf à zes, soms reeds in drie tot vier maanden verloopt.

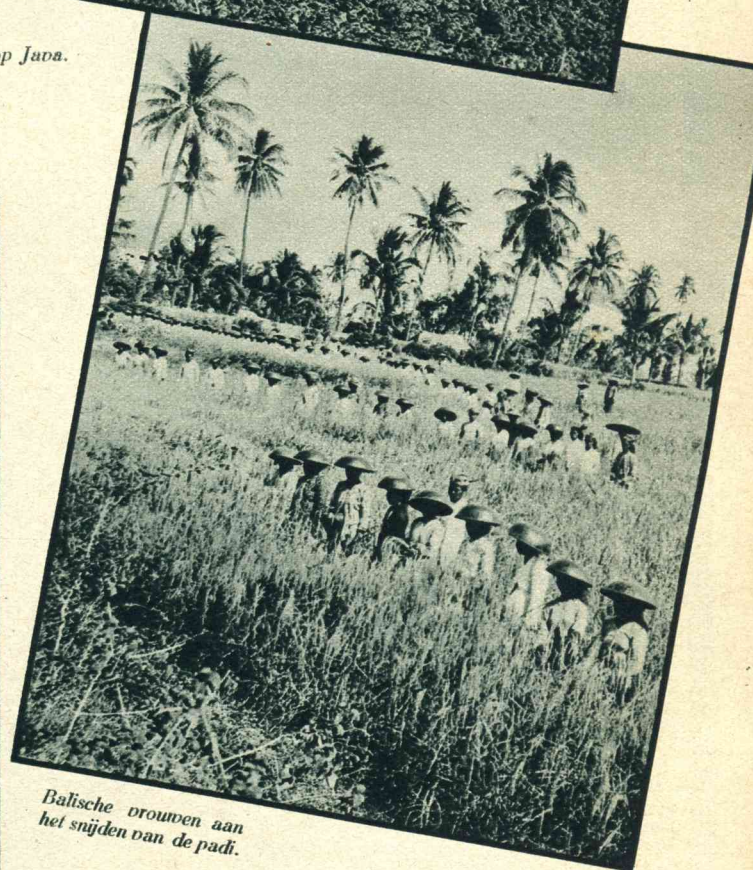
Britsch-Indië levert ongeveer drie vierden van

Met groote handigheid hanteeren de vrouwen der Karo-hoogvlakte bij den oogst de ketam, een rijst-meerje zooals de Javaansche aniani.

Rijstoogst op Java.

Balische vrouwen aan het snijden van de padi.

De inlandsche vrouwen ontbolsteren de ruwe rijst door ze in zware houtblokken te stampen. Dit tafereel is gefotografeerd in een der kampongs van de Karo-hoogvlakte, een landstreek op Sumatra's Oostkust.

de wereldrijstproductie, die in den handel komt; daarna volgt met Japan en Indo-China ons Insulinde. De door dorschen, walsen of uittrappen verkregen ruwe rijst wordt veelal in Europeesche fabrieken machinaal ontbolsterd en opgepolijst op een soort borsteltoestellen.

In vele tropische en subtropische landen is rijst het voornaamste volksvoedsel. Men kan aannemen, dat meer dan 750.000.000 menschen in China, Japan, Insulinde, Britsch-Indië, Perzië, Arabië, Turkije, Noord-Afrika en Portugal grotendeels van rijst leven.

Men weet, dat in Insulinde, vooral ook op Java, ons Gouvernement indrukwekkende sommen heeft uitgegeven aan bevoeiingswerken (waarvan wij reeds herhaaldelijk afbeeldingen lieten zien), en daardoor een groote factor van onzekerheid in het bestaan van den inlander heeft opgeheven.

Uit bijgaande schilderachtige foto's krijgt men een aardig inzicht in deze merkwaardige cultuur, zooals die in ons Indië door de inlanders beoefend wordt.

FOTO'S KOLONIAAL INSTITUUT

DOOR DE
SNEEUWWOESTIJNEN
VAN ZERMATT